

Nepriklausomybės šventė.  
Ar reikia extra SLA. seimo.  
Nevykęs prilyginimas.  
J. Babravičius Kaune.  
Neužilgo susilauksime Lie-

tuvos Nepriklausomybės šventės. Amerikos lietuviai pasitinka ją nebe pirmą kartą. Tačiau, it taja daiga, kuo dažniau kartosim, tuo daugiau ji iškels užsleptos savy svarbos. Mes galim pasidžiaugti ir pasididžiuoti iškovota nepriklausomybe. Gyventi po svetimų jungu, reiškia tą patį ką būti kalėjime.

Visose didžioje kolkonijose rengiami iškilingi nepriklausomybės sukaktyvių minėjimai, Chicagoj Sandara ruošia puikią programą Vasario 15 d., Lietuvių Auditorioj. New Yorkas, Philadelphia, Pittsburghas, Detroit, ir daugelis kitų vietų pasitiks tą brangią šventę. Šiuose metuose kaip ir praity nebus užmirštas ir Vilnius. Lietuvis negali įsivaizduoti savo valstybės be Vilniaus kaip sostinės.

Laiks nuo laiko Chicagoj užgirsti reikalavimų, kad kuogreičiausiai butų susauktas nepaprastasis SLA. seimas padaryt šio laikų tokius pakeitimus. Mat, norima nuversti keturius dabartinės Pildomosios Tarybos narius, kurie neva buvę komisijų apkalinti už duotą Deveniu paskolą.

SLA. ekstra seimas butų tik tuomet reikalingas, jei Pildoma Taryba dabartiniu laiku eikvotų organizacijos iš d. a. Vien del duotos 1927 metais netikusios paskolos neapsimokėtų išmesti dar keliolika tukstančių sukvietimui delegatų.

Tą painų klausimą šiandie svarsto Pildoma Taryba. Paskak adv. F. Bradchullo, kurio pasikalbėjimas tilpsta šiam Sandaros numery, komisijos negalėjo nuteisti nė Gegužio, nė kitų. Prasiškaltusius, jei tokie rastus, gali nubausti tik pati Pildoma Taryba. Duokim dabar jai progos išnagrineti dalyką ir išnešti savo galutiną nuosprendį.

"Naujienos" bando prilyginti p. Gegužių prie Devenio. Jei-gu, girdi, vienas gali kandidatuoti į SLA. prezidentus, tai kodėl nepabandyti ir Deveniu.

Mums atrodo, jog tokie išsireikšimai yra tik organizacijos įžeidimas. Minėtas dienraštis nors daug sykių bandė, bet visgi neįstengė įrodyti, jog p. Gegužis ištikro butų dalyvavęs konspiracijoj. Jis balsavo už paskolą tuo supratimu, kad paskola bus išmokekta tik tuomet, kai p-lė Jurgeliatė gaus visus dokumentus. Bet jei sekretorė išmokekto ne-  
lauklamą dokumentų, tai nejaugi ir tame p. Gegužis kal-tas?

Apleidęs Ameriką mums vi-siems gerai žinomas daininikas Juožās Babravičius tuo-jau pateko Kauno operon ir užėmė ten vieną pirmųjų vie-tų. Apie pabaigą pereito mė-nesio jis dalyvavo operoj: "Eugenijus Onieginas," kurį parašė garsus rusų kompozito-ras P. Čaikovskis. Čia p. Babravičius turėjo pilną pasi-sekimą.

"Lietuvos Aidas" plačioj ir nuodugnoj apžvalgoj taip at-silieja apie p. Babravičių: Babravičius — kaip o-  
lankas — pilnumoje pa-tuos musų įvertinti.

# SANDARA

MERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

METAI XVIII



3236 SO. HALSTED STREET

Penktadienis, Vasario-Febr. 6 d., 1931 m.

KAINA 5 CENTAI.

No. 6

## Baisi Nelaiame Naujoj Zelandijoje

### Žuvo Virš 1000 Žmonių

#### Gyventojai Apleidžia Miestą

Nejudamo turto nuostoliai dar neapskaituoti.

NAPIER, Naujoji Zelandija, Vasario 5. — Žemės drebėjimas visoje apietinkėje paliko šiurkščius vaizdus. Namai vieni išgrauti ši pamatų, antri paskendę liepsnose. Vis dar tebejauciamas naujū žemės drebėjimų. Raudonojo Kryžiaus apskaičiavimu, užmūstųjų skaičius jau siekia virš 1,000 manoma, kad bus dar daug daugiau.

#### Likusieji evakuoja miestą.

Pirm negu pakils užkrečiamos ligos, griežtai įsakya visiems apleisti miestą bėgyje dviejų dienų. Patalpa del 5,000 moterų ir kudių padaryta Palmerstone, į žiemius nuo Napier. Apleinkės vaizdai neįtikėtini, kad daugiausia neatitinka žemėlapio kuris atrodė prieš žemės drebėjimą. Puikūs Bluff kalnai nuslinko į jūrą. Juros dugnas ant tiek pakilo, kad nei maži laiveliai į uostą negali įplaukti. Puikus plėgėjus, kuriame įvykdyto jureivių parodos, nuslinko į jūrą apie 100 pėdų visų pakraščiu. Visoje apietinkėje žemės drebėjimas dar jaučiamas, laukiama daugiau žinių.

#### Trys prigerė

SUPERIOR, Wis. — Užvažiavus automobiliui ant Superior įlankos lužus leidui pasinėrė automobilis, kuriame radosi 5 žmonės, dviem pasisekė išsigelbėti, o 3 prigerė.

#### Surado priešistorinius daiktus

JERUZALĖ. — Zydų telegrafo agentūra praneša, kad netoli Jeruzalės bekasijiant tapo atrasta daug priešistorinių daiktų, kokių iki šiam laikui dar niekam nepasisekė rast. Tarpe tų iškasėnų svarbiausios reikšmės turi, senovės aliejinės lempos, įvairūs samčiai ir viedrai, įvairūs bronzos išdirbiniai, iš kurių yra gana žingėdžiū ir artistiskai padirbtų bronzinių stovyklų.

#### Keistas užpuolimas

NEW YORK. — Banditai su kulkasvaizdžiais užpuolė ant Savoy Society klubo, kuriame ejo karši šokiai. Atstakūlekavai pirmiausia iš-kolektavo pinigų 1,000 dolerių potam visiems šokejams nutraukė kelnes ir pasiėmė su savimi. Užpuolikai nepagauti.

#### Lietuvos Brasta filme

Varšuva. — Lenkų laikraščiai praneša, kad vienas iš Berlyno laikraščių netrukus pradės spausdinti visą eilę straipsnių, parašytų vieno iš buvusių Lietuvos Brastos kalinių ukrainiečių. Straipsniai bus pavadinti bendra antrašte "Iš Brastos pragaro." Tie straipsniai bus išvesti ir perspausdinti dar anglų ir prancūzų laikraščių. Straipsnius išspausdinus, iš jų vokiečių filmų gaminių b-vė "Stein-film" pagamins filmą Lietuvos Brastos viršūninko Kostek-Biernackio rolė vaidins žinomas vokiečių kino artistas Klein-Rogge.

Brastos istorija kaip "Gaze-ta Warszawska" praneša, pradeda atsilipti ir užsienioje. Kaip pavyzdį laikraštis praneša šitokį dalyką iš Berlyno. Vienoj svarbiausių Berlyno gatvių, prie Friedrichstrasse, yra kavinė, pavadinta "Cafe Poland." Visi tos kavinės patarnautojai yra aprengti kalinųjų rubais, o vyriausias patarnautojis kalėjimo prižiūrėtojo rubais. Laikraštis pažymi, kad kavinė yra nepaprastai gausiai lankoma.

#### Anglijoj bedarbė mažėja

LONDONAS. — Pereitą savaitę bedarbių statistika rodo, kad Anglijoj randasi 2,592,650 bedarbių. Tai yra 15,756 mažiau, negu dvi savaitės tam at-tal.

#### Susimušę Studentai

ISTANBUS, Turkija. — Čionai randasi viena ligoninė "Yelikoule" kurioje medicinicos mokiniai yra dviejų tautų: turkai ir grekai. Del politi-nių ir tautinių ginčų puolė vie-ni antrus su peiliais — dauge-lis randasi sužeistų.

#### Papa turės radio stotį

ROMA. — Varimui katallikiškos propagandos papa pasistatė galingą radio stotį, iš kurios galės pasiekti visus pasaulio kraštus.

Radio stotis specialiai įren-gta prižiūrint Sig. Marconi. Pá-sventinimas stoties įvyks 12 d. vasario.

### EXTRA

#### DAR VIENAS PASIKESINI-MAS ANT MUSSOLINI.

Roma, Italija, vasario 4. — Čehozoriaus suvėluotos žinios praneša, kad buvo padarytas dar vienas pasikesinimas udėti diktatorių Benito Musso-lini. Tapo nušautas vienas policistas ir du pašauti. Užpuolikas taip pat peršovė sau gerklę, kuomet jau buvo areš-tuotas. Jis gyveno viesbuty Royal, po amerikonišku pas-porstu, nes yra Amerikos pi-lietis, jo vardas Michele Schir-ru.

#### PORTUGALIJOJ GALI KILTI REVOLIUCIJA

BERLYNAS. — "Berliner Tageblatt" praneša, kad Portugalioj gresia kilti revoliucija. Politinė padėtis paskutiniu laiku darosi vis netikresnė. Pati vyriausybė išleido pranešimą, kuriame pareiškia, kad buvo daryta mėginimų ją nuversti. Ispanų pasienio Vigo mieste apsigyveno daug portugalų, kurie neslepia, kad artimiausiu laiku laukiama Lisabone revoliucijos. Tuos gaudus patvirtinančiu ženklų laikoma taip pat anglų eskadros iš Tajo išvykimas. Manoma, kad sukilimą pradės Lisabono garnizono dalys.

#### Diktatoriai Nepilno Proto

PARYŽIUS. — Doktoras Leopold Levi žymus medikas ir proto tyrinėtojas, kuris yra gavęs nuksčiausį Perron prizą iš Academy of Medicine pripažino, kad visi diktatoriai yra silpnapročiai, žiaurus ir kraugeriai. Tame savo pareiškime įvardina tris asmu-nis kaip diktatorius, kuriuos jis yra tyrinėjęs, butent: Mus-solini, Stalinas ir Hitler.

#### \$50,000 vertės pašto maišas

ST. PAUL. — Nuo paštinio trokš čionai tapo pavogta maišas, kuriame radosi 50,000 do-lerių vertės apdraustų pašto siuntinių.

#### Vokietija pasiliks Tautų Sąjungoj

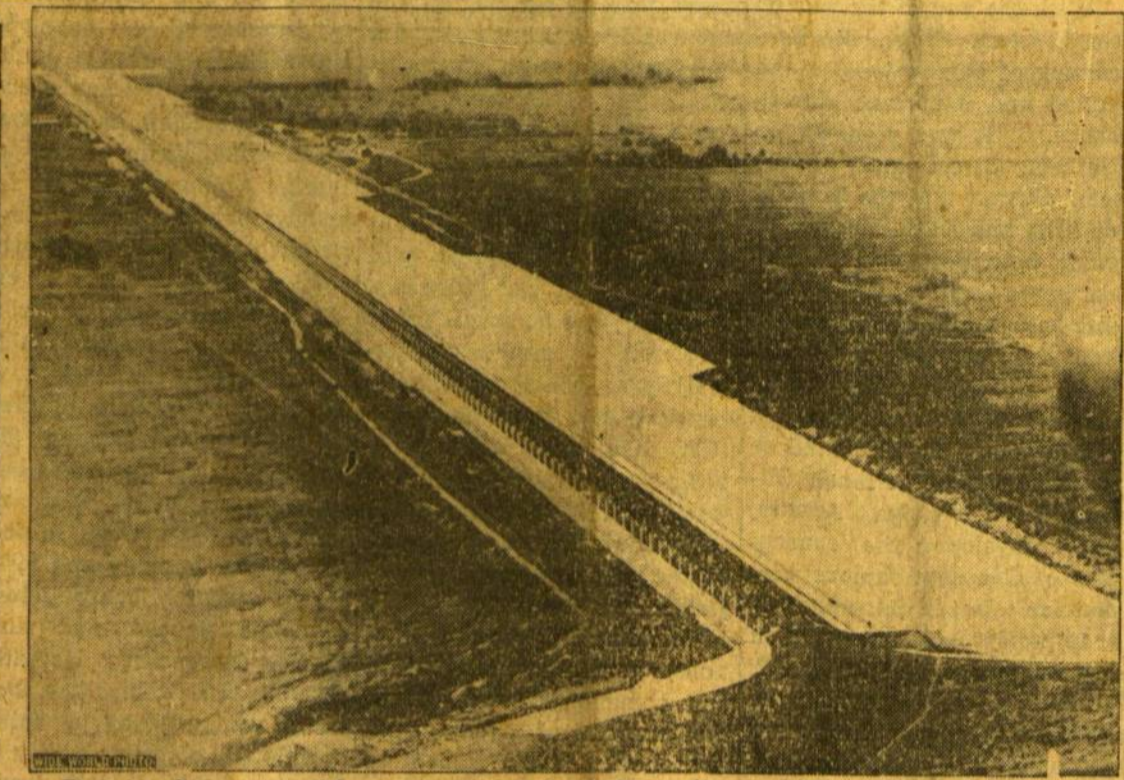
BERLYNAS. — Nekurioms organizacijoms pareikalavus, kad Vokietija pasitrauktų iš Tautų Sąjungos, prezidentas Hindenburgas pavedė dalyką išspręsti Reichstagui. Reich-stage didžiama balsų nuba-lsiota, kad Vokietija pasiliktų ir ant toliaus Tautų Sąjungos nariu.

#### Sudegė \$1,000,000 budinkas

STOCKTON, Cal. — Ugnis sunaikino pačiame biznio cen-tre \$1,000,000 vertės budinką. Kovoje su ugnimi tapo sužeis-ta 11 ugniagesių.

mus, kurio esamė pasiu-  
le visuomenel po jo con-  
certo. Ir čia artistas pasirodė  
esąs kurybiškai prinokęs vo-  
kalisas — dainavimo meis-  
teris rimtai išmisklintas ir  
gilus vokaliniu mena gar-  
bintojas."

Laikė dainavimo publika  
jam audringai ir ilgai plojus.  
Mes galim tik pasidžiaugti p.  
Babravičiaus pasisekimu.



Bonnet Carré tvankinys, kuris randasi 28 mylios aukščiau New Orleans, kuris iškilus Mississippio upėje vandeniniui, perduos į Pontchartrain ežerą. Jo pabudavojma kainuos apie 3 milijonus dolerių.

#### Keletas žinelių iš Bra-Siuolo Dievą i Amerikos Konstitucija

Siomis dienomis Brazilijos laikinioji revoliucinė gaidžia išleido dekretą, kuriuo visiems metams uždraudžiama imigracija į visą Brazilijos teritoriją. Antrosios klasės keliai ga-lės išlipti tik tada, jei turės 3000 milreisų grynais pinigais (apie 300 dolerių). Tokiu imigracijos draudimu valdžia mano palengvinti sunkias ne-darbo sąlygas visame krašte.

—Kitu tos pat valdžios dekretu Brazilioj įvedama tautinė duona, t. y. į ligi šiol ke-pamą maždaug grynų kvieti-nių miltų duoną turės būti maišoma du trečdaliu kuku-ruzų miltų. Mat kviečiai į Braziliją atvežami iš kitų kraš-tų, o kukuruzų pakankamai užauga ir čia, tai tautinės duonos įvedimu mano sustabdyti didelį pinigų išplaukimą į kitus kraštus. Uždrausti kviečių įvežimą, ypač iš Ar-gentinios, Brazilijos valdžia negali, nes Argentina nebeįsi-leistų Brazilijos bananų, apelsinų, ir kitų vaisių. Priversti nas tautinės duonos įvedimą pas valme turės sumažinti kviečių vežimą.

—Pastaruoju laiku Sao Paulo mieste ir apylinkėse pasiro-dė labai daug raupsuotų (rau-pais arba lepra sergančių žmo-nių). Jie raiti jodinėdami eivų išmaldos. Turint gal-voj, kad raupsai yra labai už-krečiama ir bauriausi liga, lengva numanyti, jog toks reiškinys sudaro pavojaus gy-ventojams. Dabar ir kitokių ubagų Brazilioj labai privi-so, o pirmiau jų visai nebuvo matyti.

—Dabar iš Brazilijos už-drausta siųsti arba net ir pirk-ti sau svetimą valiūtą daugiau, kaipi 300 milreisų vertės (a-pie 29 dolerius). Tuogi irgi siekama sumažinti vietinių pinigų kritimą ir svetimos va-lutos išplaukimą iš krašto.

Chicagoj, Philadelphioj, Bostone ir kituose miestuose klajoja petietijos medžioda-mos parašų del papildymo Su-vienytų Valstijų konstitucijos įvedant įžangoj, po žodžių: "Mes Suvienytų Valstijų žmo-nės" žodžius "ištikimai pripa-žįsta autoritetą ir įstatymus Jėzaus Kristaus išganytojo ir karaliaus tautų."

Priėmus šį priedą, visi tie, kurie nesilankos į bažnyčią netektis teisės balsuoti, nes butų priešingi konstitucijai.

Bet kas gi yra tie Kristus įstatymai? Kiekvienas juos savaip supranta ir žino, kad niekas negali jų įpildyti. Dva-siškių valdžia jau buvo Nau-joj Anglijoj ir Massachusetts, bet pasirodė nevykusi. Vidur-amžių Europoj, kur popiežius buvo Dievo valios aiškintojas, skriaudų ir persiakiolimų bu-vo tiek kiek prie Stalino.

Kristus kaip karalius reiškia tą patį kaip kad smuiki-ninkui pasodintumėm valdyti šalį, apie kurį jis turi ma-žai supratimo.

#### Hitlerininkai smaugiasi su komunistais

Kaip jau yra žinoma, komunistai visur (išskyrus Sovietų Rusiją) ir visuomet yra valdžios opozicijoj. Bet Vokietijoje komunistai susilaukė jau stiprių oponentų iš desinioios pusės — hitlerininkų. Hitlerininkai yra taktikoje labai artimi komunistams ir šiandien taip jie vieni kitus skerdžia.

Tarpe šių dviejų kraštutinųjų grupių eina aštri ir kruvi-na kova, kurioje jau yra kri-tę nemažai aukų. Pora die-nų atgal, Moholz mieste įvyko susikirtimas, kuriame kri-to trys hitlerininkai. Mat abiejie turi tą patį principą — ginklą ir, žinoma, nuo jo jie ir žūsta.

#### Apsivogė bažnyčios direktorius

NEW YORK. — Policiaja areštavo trolį Alfonso Elerling, kuris yra direktorium Romos katalikų bažnyčios "Holy Fafily" ir tarnautojas Central Hanover Bank and Trust So. Jis yra kaltinamas už išėikvo-jimą \$1,000 dolerių iš abiejų įstaigų. Jis tuos pinigus prašmugeliavo stock markete.

#### Bangos išmetė orlaivio liekanas

WASHINGTON, D. C. — Telegrama praneša, kad Kanarių salų pakraščiuose bangos išmetė orlaivio liekanas. Spėjama, kad tai yra žuves or-laivis kuriuo Mrs. Beryl Hart-joj Wm. McLaren žuvo, bandy-dami perskristi Atlantiką.

#### "Baduoliai" susirėmė su policija

SAN FRANCISCO. — Keletas šimtų vyrų prieš maisto dalinamos įstaigos susirėmė su policija. Riausės tėsės apie pusę valandos. Jie pareiški-policijai, kad dabartinis maistas jiems jau nusibodo; jie nori steiko ir "french potato-es." Šeši riaušinininkai tapo areštuoti ir vienas sužeistas.

#### Vokietijoje raušės nesiliauja

BERLYNAS. — Šiomis dienomis ir vėl įvyko Berlyno gatvėse komunistų su tautiš-kais socialistais susirėmimas, kur buvo pavartota peiliai ir revolveriai. Riausėse tapo 1 nukauta ir 4 sunkiai sužeista. Isimaišius policijai riaušinin-kai tapo išvaikyti. Pastarō-mis dienomis Berlyno policija turi daug vargo palaikyti tvarką nuo visokių valkatų.



# Direct Echoes

(AIDAI)

FRANCES H. SADOWSKAS, 6028 South Albany Avenue, Chicago, Ill.  
Phone Republic 0420  
No. 2 (14) VOLUME II. Feb. 6, 1931

## THE PROBLEM OF BALTIC SECURITY.

—Malbone W. Graham—

(Ed's Note: No doubt many of us will find this article of immense interest inasmuch as our ancestral country, Lithuania, is so vitally connected with the Baltic situation. Then too Mr. Graham, who is a member of the Faculty of the University of California, has travelled extensively and has intensively studied the Baltic situation. Now he reveals his understanding of the problems confronting the Baltic nations.)

Perhaps the most outstanding change wrought by the World War on the map of Europe was the displacement of the eastern boundaries of Europe and the creation, out of territory formerly in the possession of the Russian Empire, of a series of new states forming a part of the complex of Western European culture. The "European civilization" of pre-war ended at the frontiers of Germany; beyond one found an utterly contrasting culture-pattern, a society of a radically different stamp.

But war and revolution effected a major alteration of power in Eastern Europe and the geographical reordering marked the formal entry of the border states into the political and social orbit of the West. There is therefore a pushing back of the frontiers of Europe along an almost uniformly broad new culture zone, which has witnessed in the last dozen years the inception of a new era and the reordering of life in accordance with the principle of nationality.

This displacement of the boundaries of Europe for the inclusion of new and important elements into its culture is not a new thing; it has recurred at intervals in the life of Europe and has marked in each instance a long-run enrichment of its civilization. It is almost a millennium since the last comparable great eastward orientation of European policy brought new culture conquest to the Latin and Teutonic West; in our day we have witnessed the beginnings of new widenings of the frontiers of Europe that may prove equally potent.

The fruition of this displacement is the New Balticum, a borderland stretching from Finland on the North, through Estonia, Latvia and Lithuania, the former Baltic provinces of the Russian Empire, to Poland on the South. It is the new borderland on the fringes of the capitalist world, yet in the high-tension zone adjoining Russia and subject to various cross-influences flowing from the Land of Revolution. On the other hand, it lies just east of Germany, a powerful industrial nation, whose cultural influence has been historically pervasive in these regions. The basic problem which has confronted the Balticum in the years since it became independent has been that of finding the bases of adjustment to the profoundly chan-

ged post-war situation. The question is not now, as it was in the immediate post-armistice period, whether the Baltic States could attain or maintain their independence; it is rather a question of the part they shall play as neighbors of both Germany and Russia, and as riverains of the Baltic. To fulfill these three functions is a corollary of independence. It therefore became a problem to find the form and the norms according to which their role must be fulfilled. Are the Baltic States to be a barrier or a bridge? Are these borderlands to serve as gateways, as enterposts, to inbound and outbound commerce, or are they to attempt instead to develop a self-sufficient economy? Are they to serve, under new forms, the role of transit countries for one vast hinterland, or for the interchange of products between industrialized and agrarian Europe? Can they perform their function isolatedly or collectively? What is their permanent role in the life of northeastern Europe? And how can that role be made secure?

### "La Barriere de l'est"

Light is thrown on these questions by the diplomacy of post-war days, according as successive conceptions of the historic function of these borderlands have dominated the foreign policies of the individual states themselves, and of the major European Powers. Foremost among the behavior patterns for the Balticum has been that of acting as a barrier. This conception, born of the necessities of the hour in which the Baltic countries came into existence in 1918, called for the cooperation of all the border states against Germany, first and foremost. In an hour when their political fortunes were at the lowest ebb, the great allied governments did not hesitate to invoke the principle of self-determination of peoples at least provisionally, in the case of the Baltic fringedlands, in order to withdraw from Germany legal title to the illicit gains which she made at Brest-Litovsk. In this respect the policy of France, which for centuries had endeavored to build up "la barriere de l'est" against German expansion, — just as Richelieu and Mazarin had endeavored to do in the West — was, in default of Imperial Russia, on whom she had leaned so heavily, reinvoked on behalf of the nascent Baltic communities. It was with this purpose in mind that France stretched out the hand of friendship to Finland in the first hours of her liberation; nor was the benediction of the Third Republic tardy in coming to the defence of the Estonians and the Letts. Finally, France sought to make of twentieth century Poland, as she had of the Poland-Lithuanian or pre-partition days, the principal bulwark against German expansion in Eastern Europe. Lithuania alone was given scant consideration. To utilize the long chain of republics from the Arctic Ocean to the

Black Sea — including the Ukraine — may have been visionary, in the high tide of German victory, but it was the only practical conception to follow, unless these borderlands were to be laid deliberately, as legal prizes under the laws of war, at Germany's feet. Therefore the Quai d'Orsay and the Foreign Office accorded hasty recognitions to little governments, even when some of them were in exile, in the endeavor to wrest jurisdiction from the military conqueror and vest it, of natural and legal right, in the indigenous populations.

### The "Cordon Sanitaire"

With the end of the war on the Western Front, the conception of barrier took on an added and important significance. It was recalled on Downing Street and in the Quai d'Orsay that the **barriere de l'Est** had been invoked against both Moscow and Prussia, hence there ensued a swift metamorphosis of policy; what had been erected as a rampart against Germany now became a bulwark against Bolshevism. In the mind of Stephen Pinchoy, French Minister for Foreign Affairs, there developed the conception of the new famous **cordons sanitaires**; in pursuance of that policy came intervention and adventure, and the major allied Powers dragged the Baltic peoples into almost two years of continued warfare, which had been successful in reestablishing Imperial authority in Russia, would undoubtedly have ended in the destruction of all thought of Baltic independence. The policy of the **cordons sanitaires** has been tried and has failed; as a means of stopping either the ideology or the action of a great revolution it has been found profoundly futile. Hence with the making of peace between the border states and Russia in 1920 and 1921, that policy officially ceased. That it was the policy of Tory minds, both in its inception and its application, goes without saying; it is not yet extinct in the mind of Sir Austen Chamberlain.

### The Baltic Peace

The policy of barrier gone, an alternative had to be sought. It was impossible to make terms with Russia without abandoning even passive cooperation with counter-revolution. Hence, as the negotiators met in the little university town of Tartu or in the more urban atmosphere of Riga or Moscow, a conception of relationships, based on the inexorable necessity of living together, came to dominate both the Bolsheviks and their limitrophe neighbors. Security for the Balticum was to be found in a reciprocal recognition of realities, in the disposition to live and let live, on both sides of the border. Hence, in making peace with her western neighbors Russia acknowledged unreservedly their independence, renounced all claims to their territory, pledged restorations but not reparations, and gave bond to respect their institutions. The Baltic States pledged in kind, but both sides worked out the requisite guarantees against the renewal of war, or counter-revolution.

The peace was a real peace, without uncomfortable fiscal legacies, and it was based upon the primary conception that both sides were to be vouchsafed freedom from ex-

ternal attack upon their territory, or furtive onslaughts on their social order. Save for pledge of abstention from propaganda, which has proved practically impossible to enforce — Russia cannot or will not curb its missionary spirit — these guarantees have been made good, and today there are no open conspiracies of counterrevolutionaries, no secret military organizations at work in the Balticum. The frontiers are reasonably respected, and diplomatic relations are correct. There is security status.

### The Baltic States as a Bridge

The real fruitage of the peace was its opening of the avenues of commerce. In making term with Russia, it was clear that unimpeded transit was the price of independence. Russia might renounce ownership of the "Windows on the West" for which Peter the Great paid his price; but the windows, in Baltic hands, must never be closed. Consciously or unconsciously, the Bolshevik negotiators and their bourgeois colleagues subscribed to a policy of liberality which would have done credit to Colden and Bright. They saw in the freedom of commerce and transit the sole possibility of building up positive relations, genuine understanding and common interests. Hence the matters of docks and warehouses, train schedules and transit franchise, customs clearance and railway tariffs have bulked large in the Baltic Foreign policy. In so far as these matters were soluble with Russian aid, solutions were quickly attempted and slowly perfected; it was also

## INTER-CLUB NEWS

### 5—EG SANDARA THE WINTER WHIRL

Take note: it's here! — the K R Winter Whirl, which takes place on Saturday, February 7, 1931, at the Chicago Women's Club, Eleventh Street near Michigan Blvd.

If you have not secured your invitations as yet, we suggest that you make your reservations at once by communicating with DIRECT ECHOES.

There will be music, dancing, refreshments! A jolly evening is assured at this gay Winter Whirl. Just leave it to the K R girls to arrange memorable events.

See you Saturday evening, at 8:00, February 7, at the Chicago Women's Club, Eleventh Street near So. Michigan Blvd., at the snappy K R WINTER WHIRL.

—The Committee.

### RUETA GAY GIRLS

At it again!

The Ruta Gay Girls are planning a Valentine Party in the near future, but this happens to be a party for members only. The social committee consists of Stella Schlikas, Ella Jankauskas and Betty Juzenas.

A Lithuanian reading contest is going to be held by and for the Ruta Gay Girls also in the near future. Dr. Graičunas has promised to donate a prize for the winner. We girls all feel that the reading lessons preparing us for the contest will also prepare us to be better Lithuanians of tomorrow.

necessary to come to similar terms with Germany.

There can be no doubt that if Russia had functioned under normal forms of economic life, the markets of pre-war days would have soon been restored, the ports would have functioned normally, and the Baltic States would have been placed in a role analogous to that of Holland and Belgium, as entrepot countries, successful middlemen, drawing a certain income from cashing in on their location. Natural outlets for a vast hinterland, adequately equipped to be the debouches of a continent, their role as mercantile nations, purveyors and intermediaries of commerce, was assured. However, with Russia under even a pseudo-communist economy, operating under complete monopolistic control of foreign commerce, subject for a long period of years to a stringent credit blockade, the role of the Baltic States as entrepot countries was far from happy. It is indisputably true however, that they have acted up to the limits of their capacity under existing circumstances as mediators between the Bolshevik East and the capitalistic West, subject to all the hazards and risks which attach to contradictory economic policies and fluctuating currencies. Notwithstanding these difficulties, they have managed by a calm, calculated, objective policy to increase their respective trade balance and maintain their own fiscal equilibrium, up to the present. Their fortunes have been and continue to be bound up with the security of commerce.

(To be continued)

### See the Post Script NOW!

The girls feel prosperous this year and have decided to buy a share from Sandara Publishing Company to express their appreciation for everything done for them by Sandara.

The girls had a great time initiating Sophie Cibulskis and Violet Shakalski on Saturday, January 17th. We have nineteen members at present, including two honorary members.

It seems that we are to have some dancing lessons, too!

All members! Your presence is needed at EVERY meeting.

Pres. Betty.

P. S. — There is a lovely treat in store for the participants in the Lithuanian reading contest, Mr. and Mrs. Jurgelionis are giving a little party for them at their home. Be sure and come to the next meeting.

### Pamėginkime šį Būdą

Rašo: Dr. A. L. Graičunas

Daug kalbėta, diskutuota, rašyta, bet darbo, — tikro darbo iš peties ir nuo širdies nedirbta.

Paėmus į rankas senus, pageltusius lapais laikraščius, dar nuo 1905 metų, padėkim sau, kad į "Vienybę" ar "Tėvynei" tai randam nemažai straipsnių prirašyta, raginančių, agitaviškie, jautraus turinio, apie jaunimo organizavimą Amerikoje, kad neištautų, kad liktų lietuviais ir t. t. t.

tuos mano straipsnius nekreipta domės tųjų asmenų, kurie tais laikais stovėjo prie vairo didesnes organizacijose, kaip tai: SLA, TMD, ir t. t.

Anais laikais, 25 metai atgal buvo kur kas lengviau jaunimas organizuoti, nes jis buvo jaunutis, dar laikė mamą už kvartuko. Siandien toji gėmtė kartė jau užaugus ir subrendus; dauguma jų patys tapo šeimynininkais, tad nėra jau taip lengvas darbas pritraukti prie lietuvystės. Nors nebevilčiai, darant pastangas ir gerai nora is vadovaujantis, yra galima ir dabar, tik reikia atsivėlgti kas turi pradėti ir kokiais tikslais, kokis organizavimo siekis.

Reikia nepamiršti kad Amerikos jaunimas nors ir tik paprapijines mokyklos, tai toli gražu nelygus is Lietuvos atvykusiām prasiciokiui. Amerikos jaunima aukleje ne tik gerai organizuota Amerikos mokykla, bet ir apistova, kurioje jis radosi. Ir p. prezidentas ar p. raštinnikas sv. Jurgio draugystės negali sugabėti, suprasti sielos jaunimo; — jie labai toli vienas nuo kito. Ir todel mes matom SLA. mėginimo pastangas niekais nuėjusias. Nežiurint, kad SLA. ismokejio organizatoriams desėtkus tukstanciu dolerių. Tačiau, galų gale tas darbas ir tie jo visi isleisti pinigai nedavė teigiames naudos.

Amerikoje nestokauja prasiockams draugijų kaip štai: šv. Kazimiero Karaliačio; Simano Daukanto ir šimtai kitokiais vardais pavadinyt draugysciu, klubu, kuopų ir t. t.

### Bet Amerikoje beveik kaip ir nėra atitinkamų draugijų jaunimui.

Nereikia pamiršti, kad čia išėjęs ir lietuvišką parapijinę mokyklą, nesakau jau apie High-School ir College, jaunimas yra daugiau pralavintas, negu paprastos draugijos prezidentas, ar raštinnikas. Todel pirmas pastangas organizavime jaunimo, tik toliau nuo musų atatolino.

Vienatinė isimtis, tai Chicago kolonija, kurią nejauciaimai, net gal ir nepermačius toli siekianti gražios pasekmės — stovi ant teisingo kelio užbėgimui jaunimo istautėjimui.

Štai netolimoje praeityje "Lithuania Club" (Lietuvių Ratelis) yra nuveikęs milžiniškus kulturos-apsvietos darbus; Amerikos Lietuvių Dakтары Draugija; Amerikos Lietuvių Advakatu Draugija; Lietuvių Moterų Klubas; Kul-

tuos Ratelis jaunų mergaičių akademisko mokslo laipnio. Pridėkime Birutę; Pirmyn; Vaidyl ir Dainos chorus, tai rasime nemažai jaunimo tikrai subrendusio ir susipratusio — lietuvisko. Kur dar prirengiamieji kursai i kandidatus lietuvių veikėjus kaip: Jaunoji Birutė; Bijūnelis; So. Englewood jaunuolių grupė; Ruta, ir t. t.

Cia noriu truputiuką paaiskinti apie "Rutos" grupelę. "Sandaros" rastiñes vedėja plė Agota Visciuiliūtė sutvėrė jaunų mergaičių klubą; kas savaitė susirenka nemažai mergaičių Sandaros svetainėje ir laiko savo pasėdzius, o sykį i mėnesį ar rečiau duoda viešą pramogą, kur tėvai ir taip sau svečiai už mažą įžangos mokestį įeina pažiūrėti pramos. Štai, tai Rutos grupės pažadėjau duoti tris dovanas, kuri is mergaičių geriau, aiškiau, sutikra lietuviska istarme paskaitis puslapi knygos ar skilti laikraščio. Ir reikia stebėtis su kokiu entuziazmu griebėsi mokyti škaityti lietuviskai. Tokie mokyklėliū galima pritvinti visur, kur tik grupelė susisiecia mažų vaikų. Reikia tik gero noro, nes toji pati grupelė savo pramogomis pripildo iždiñę.

BUENOS AIRES. — Argentinoje šiomis dienomis pakijo karštis iki 97 laipsnių. Tokių karščių šiame laike nebuvo nuo 1900 m. Silpnėsi žmonės, kad atsilaukyti prieš karštį, išvažinėjo i įvairius maldynių rezortus.

**SVEDU AMERIKOS LINIJA**  
LA NEW YORKO  
KLAIPEDA  
Per Stockholm  
GROBAMA, NEMIAI, LIETUVA, per SVEDENA

**DIDELIAIS, NAUJAIS ir MODERNISKAIS Svedų Motorlaivais**  
Lietuvos Kėleivių ir Pašto Patarnavimas  
Persitikrink Švariais, Modernisiais Laivais, Mandagiu Patarna vimu ir Skaniu Maistu  
**Paranki Kelionė į LIETUVĄ**  
Užsakykiet Vietas Dabar!  
Laių Ispaukiamai iš New Yorko  
M. L. Gripsholm ... Vasario 21  
S.S. Drottningholm ... Kovo 14  
M.L. Gripsholm ... Kovo 28  
M. L. Kungsholm ... Bal. 4  
S. S. Drottningholm ... Bal. 11  
M. L. Gripsholm ... Geg. 1  
Informacijos ir ilustruotas cirkuliaris su žemlapiu (Lietuvių kalboj) gaunamas kreipiantis pas savo agentą, arba:  
**SWEDISH AMER. LINE**  
181 N. Michigan Ave., Chicago

**DIDELĖ EKSKURSIJA LIETUVA**  
PO VADOVYSTĖ  
Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos Amerikoje  
NORTH GERMAN LLOYD Ekspresiniu greituoliu  
**S.S. EUROPA**  
Greičiausiai planuojančiu laivu  
ISPLAUKIA iš NEW YORKO GEGUŽES 2  
TRECIOSI IS New Yorko į Klaipėdą . \$117.50  
KLESOS I Klaipėdą ir atgal : : \$193.00  
Sv. Valt. Takos Atkairai.  
Specialiai tiesioginiai traukiniai iš Bremeno į Klaipėdą, prižiurimi atsakomųjų konduktorų  
**TIK 7 DIENOS Į LIETUVĄ**  
Patarių klauskite pas  
**NORTH GERMAN LLOYD**  
Stulpinas, V. M.  
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.  
"Sandara"  
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.  
Treichikas, A. S.  
187 Adams St., Newark, N. J.  
Urbas, J. J.  
187 Oak St., Lawrence, Mass.  
"Vienybė"  
181 Grand St., Brooklyn, N. Y.  
Vasiliauskas, J.  
414 Bank St., Philadelphia, Pa.  
Veleckis, A.  
302 South Ave., Bridgeport, Conn.  
Vaisnora, K. J.  
Franklin Sav. Bank & Trust Co., Pittsburh, Pa.  
Varasius, A.  
So. 12th and Carlton Sts., Philadelphia, Pa.  
Vitkauskas, J. T.  
2701 E. Allegheny St., Pittsburgh, Pa.  
Visuela, K. J.  
1125 Washington St., Newburg, N.Y.  
Zolp, J. J.  
489 So. Main St., Chicago, Ill.  
Rauktytė, J.  
122 Military St., Worcester, Mass.  
Sekys, J.  
226 Park St., Hartford, Conn.  
Sidabras, K.  
878 Cambridge St., Cambridge, Mass.  
"Naujienos"  
1735 So. Halsted St., Chicago, Ill.  
Ambraziejus, J.  
143 Grand St., Brooklyn, N. Y.  
"Amerikos Lietuvis"  
14 Vermont St., Worcester, Mass.  
Baltutis, P. P.  
3227 So. Halsted St., Chicago, Ill.  
Bartkevicius, P.  
678 No. Main St., Springfield, Mass.  
Borzen, J. G.  
432 W. Long Ave., Du Bois, Pa.  
"Dirva"  
6530 Superior Ave., Cleveland, Ohio  
Gendrolius, N.  
286 Broadway, N. Boston, Mass.  
Kazemėkas, K. Ch.  
797 Bank St., Waterbury, Conn.  
Makarėvičius, K.  
56 Liberty St., Ansonia, Conn.  
Mollis, P.  
1730 - 24th St., Detroit, Mich.  
Mikolainis, P.  
154 Sands St., Brooklyn, N. Y.



“O skambink per amžius vaikams Lietuvos  
Tas nevertas laisvės, kas negina jos”

Su tokiu užrašu dešims metų atgal Amerikos lietuviai pasiuntė į Lietuvą Laisvės Varpą. Svarbiose tautos šventėse šis varpas skambina Karo muzėjaus bokšte, primindamas už jurio broliams mūsų bendras kovas už nepriklausomybę.

Tačiau, kad nesulaužyti savo iškilmingo prižado, padėto ant Laisvės Varpo, Chicagos lietuviai surengia kiekvieni metai nepriklausomybės sukak-  
tūvių minėjimą.

ŠIŲ METŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖJE

SANDARA Ruošia Iškilmingą  
**KONCERTĄ IR ŠOKIUS**

NEDELIOJ

*Vasario 15*

1931



BIRUTĖS CHORAS

Lietuvių

*Auditorijoj*

3133 South Halsted Street

Pradžia 7:30 v. vak.

Puiki ir įvairi programa dalyvaujant žymia usiom artistinėm pajėgom ir Birutės chorui



ALDONA NARVIDAITĖ—ŠOKEJA

“Birutė”

L. Spring Holmes—čelistė

Marijona Barisas—soprano

Jaunoji Birutė

Lulu Raben-Micevičienė—smuikininkė

Julia Širvaitė-Gapšis—suprano

Aldona Norvid—šokikė

Jasper Rockey—baritonas

Mike Yozavitas—pijanistas ir

“Birutės” choro vedėjas.



L. SPRING HOLMES—ČELISTE



# SANDARA

AMERIČIOS LIETUVIŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRASTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the  
Lithuanian National League of America

Office:

3236 South Halsted Street  
Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:

\$2.00 per year in the United States  
\$3.00 per year in Canada and all  
foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post  
Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienį. Leidžia Ame-  
rikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted Street, Chicago, Ill.  
Telefonas: Calumet 3277.

Užsiskaitymo kaina:

suvientyose Valstijose metams \$2.00  
Užsienių metams \$3.00

## SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.  
Vyriausia šalis valdžia ir suverenitas yra pati tauta, išreiškianti  
savo valią, slapti ir teisėta balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gy-  
ventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvos Tautos sostinė ir tautinio  
bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinis bealibiškas švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tarpe  
Lietuvos ir išsvijusių lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išsvijusių  
jungtinės Valstijos ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvos ir visoj tautoj  
plačiausius demokratinės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir at-  
skrymas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybės Kon-  
stitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąjį lietuvių kar-  
tą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais —  
Mes be Vilniaus nenurimsim.

## PREZIDENTAS HOOVERIS NENUSILEIDŽIA

Pasipriešinimas Prezidento Hooverio padarytam Kongreso aktui, kad suteikti 25 milijonus dolerių Raudnam Kryžiu, sujungimo visą Washingtoną. Demokratai ir progresyviai senatoriai spiria prezidentą prieš kompromis. Bet prezidentas Hooveris griežtai priešinas. Jis pareiškė, kad jeigu šalies gyventojai nepajėgs sukelti reikalingą sumą pinigų, tai tik tuomet valdžia ims akciją tam reikale.

Tačiau, jeigu taip prisieitų, tuomet jis sušauksią specialę kongreso sesiją. Bet biznio baronai tam griežtai priešinas ir yra pasiūstą daugybę protestų, prieš šaukimą specialės kongreso sesijos. Sakoma, kad tai būtų didelis smugis šalies bizniui.

Taigi, atrodo, kad jeigu prezidentas nepadarys nusileidimo, kas yra labai abejotina, tai šiame klausime prie jokių teigiamų rezultatų nebus prieita.

## NERAMUMAI ISPANIJOJ

Dar pereitoje laidoje minėjom, kad pastaruoju laiku Ispanijoje verda aštri kova tarpe monarchistinės diktatorijos ir respublikos šalininkų. Nors diktatoriai griebiasi žiaurių priemonių, tačiau, kaip tekančio vandens negali amžinai užtvenkinti, taip liaudies troškimų negali sulaukyti. Jei kartą pasiryžo, tai anksčiau ar vėliau jie turės pasiekti.

Mes gerai žinome carų ir kaizerių žiaurumus, bet jie nesulaikė žmonių nuo jų užsibriežto tikslo — pasiūsavimo iš po žiauriam monarchijos jungo. Tačiau vienas blogumas, kad ko ilgiau žiauresnės priemonės vartojamos jų pavergimui, to žmonės toliau nueina ir progai pasitaikius, stengias taip pat žiauriai atsimo-  
kėti. Ta mes turime geru pavyzdžiu Vokietiją ir Rusiją.

Diktatoriai vartoja tas pačias ir dar žiauresnes priemones, kaip ir carai. Bet kuomet žmonėms pritrūks kantrybės, tai jie sutiks tą patį atlyginimą, kaip ir anie kąd gavo.

Grįžtant prie dalyko, — šiandieną Ispanija randasi kryžkelėj. Šalies gyventojams jau įkyrėjo monar-  
chinė diktatura ir jie pasiryžę ant žut but eiti prie respublikos. Tuom pačiu laiku, diktatoriai vartoja visas priemones, kad nuslopinti piliečių troškimus. Uždarymas Universitetų ir išvaymas tukstančių jaunuolių į gatvę, kaip tik nepagerina padėties, bet pablogina. Tokia diktatorių akcija išsukia reakciją. Ir jau nunai matome, kad liaudis pareiškia tam protestą ir einama prie generalio streiko, kuris gali privesti prie kraujo praliejimo.

Tai tiap dalykai stovi diktatoriškoj Ispanijoje. Bet nedaug geriau yra ir kitose šalyse. Ir ko greičiau žmo-  
nės nuo jų atsikratys, tuo bus geriau.

## AR BUS NUBAUSTAS BUTLERIS

Kiek laiko atgal, Maj. Gen. Smedley D. Butleris pa-  
pasakojo incidentą apie Italijos diktatorių Mussolini, kuris buk pervaziavęs vaiką, ne stojo. Diktatorius Mus-  
solini labai užsigavo ir pareikalavo, kad Gen. Butler būtų atiduotas karo teismui.

Musolini stengias įrodyti, kad nieko panašaus nėra buvę ir šis incidentas, tai tik šiaip pramanytas šmeiž-  
tas ir už jo garbės įžeidimą Butleris turi užmokėt, jei-

gu ne gyvastim, tai bent ilgų metų kalėjimu. Ir, žino-  
ma, įžeidimas tokios "aukštos" asobos sukėlė Wash-  
ingtone sujudimą ir prezidentas Hooveris pasiskubino  
atsiprašyti. Tačiau tas negelbėjo Mussolini ir savo rei-  
kalavimo neatmainė.

Bet štai jaunasis Vanderbilt'as liudija, kad tai yra  
įvykęs faktas, ir tos kalbos nėra jokiis pramanytas da-  
lykas. Prezidento Hooverio atsiprašymas irgi buvęs  
bereikalingas.

Bet kaip ten nebutų, visgi gen. Butleris bus teisias-  
mas, tik kol kas sunku pasakyti, kokia bausmė jo laukia.

## Skaitytoju Balsai

### KARŠTAGALVIŲ TAKTIKA

#### Vadovai be logikos ir takto.

Amerikos lietuvių visuome-  
ninių, ypatingai tautinių reika-  
lų tvarkymui, reikalingi vadai  
toki, kurie būtų šaltų proto,  
logiški ir taktingi. Tautinę  
srovę lietuvių Amerikoje per  
daug metų atstovavo Ame-  
rikos Lietuvių Tautinė Sanda-  
dara, jos priešaky buvo visa  
eilė rimtų žmonių, pavzdin:  
Dr. J. Šliupas, dabartinis Lie-  
tuvos Atstovas Amerikoje, p.  
B. K. Balutis, taipgi tarnaujūs  
Diplomatiniame korpuso gerb.  
V. K. Račkiauskas, buvęs Lie-  
tuvos Atstovybės Sekretorius  
Washingtono, Dr. M. J. Vini-  
kas, p. J. Liutas ir daug kitų  
žymių mūsų tautiečių. Tais  
laikais, galima sakyti, ligi pa-  
starų 5 metų praeities, ALT  
Sandara buvo mūsų vadovė, vi-  
si tautinės srovės žmonės jai  
buvo patenkinti.

Bet dėja, pasitraukus ke-  
liems mūsų tautiečiams iš mu-  
sų amerikiečių visuomeninio  
veikimo ir vadovybės ir nuėjus  
jiems į Lietuvos valstybės tar-  
nybą, pajutome stoką rimtes-  
nių ir logiškesnių vadų savo  
srovei. Tačiau, augant mu-  
sų inteligentių, auga ir atsi-  
randa nauji veikėjai, kurie už-  
pildė vietas pasitraukusių iš  
mūsų tarpo senų veikėjų. Ir  
dabar A. L. T. Sandaros prie-  
šaky turime seną ir daug vei-  
kusį, prityrusį labai nuoširdų  
ir gabų inteligentą Dr. A. J.  
Zimontą, kuris bendrai su ki-  
tais nors ir jaunais žmonėmis  
atlaiko prestižą organizacijos  
atstovybės, logingai ir sekmin-  
gai vadovauja tautiečių sro-  
vei.

Vienok tuli mūsų karštaga-  
lviai, tautinio elemento žmo-  
nės nepasitenkina ALTS. va-  
dovybe, jos vadų nuoširdumu  
ir taktingumu ir labai tankiai  
apsisėdanti tautinių idealų  
eksponentais, atakuoja ALTS.  
ir jos organą "Sandara," bu-  
tent delto, kad ALTS. ir jos  
organas tapo anti-tautišku. Ji-  
noma, tie užmetimai yra dau-  
giau niekas kaip tik gryniaus-  
ias absurdas, tai išgalvotas  
pritekstas per tuos karštaga-  
lvius siekiančius ar tai karjie-  
ros, ar kitokių asmeninių sau  
privilegių ir net vadovaujam-  
os arba valdomos suprema-  
cijos. Toki žmonės kartais pa-  
naudoja net labai nėlogiškas,  
netaktiškas priemones savo  
tikslų pasiekimui. Tokių žmo-  
nių mes turime Lietuvoje ir čia  
Amerikoje; tie mūsų karšta-  
galviai ir drauge oportunistai  
apsimetę "tautininkais" ir  
tautinių idealų eksponentais,  
ateina į visuomeninį žmonių  
gyvenimą ir tautinį darbą ne  
delto, kad tautai, valstybei ar  
tautiška organizacijai ką ge-  
ro padaryti, bet idant padary-  
ti sau ką gero. Tokių "tauti-  
ninkų" atsirado Lietuvoj 1926  
metais ir dabar dar yra, atsi-  
rado ir pas mus Amerikoje.

#### Mussolino mėgėjai.

Toki žmonės neturi princi-  
po, idėjų ir rimtai kaip kiek-  
vienas normalus žmogus nes-  
valdo. Jie yra karštaga-  
lviais, nenormaliais ir jų visi  
darbai yra momento ir upo  
tempu atliekami, be rimto ir  
šalto apgalvojimo. Gi tokis  
žmonių elgesis, pagamina ne-  
tvarką ir išsukia kritiką ir  
sudaro nemalonumus ir paga-  
liau disorganizaciją visuome-  
nei arba organizacijoj. Tokių  
žmonių yra ne tik pas mus  
lietuvius, bet pas daugelį tau-  
tų. Po pasaulinio karo atsi-  
rado naujos idėjos politinės ir  
ekonominės Rusijoje, Italijo-  
je; Rusijoj revoliucijos vado-  
vuose nebuvo solidarumo ir  
delto ta revoliucija Rusijai  
kaipo šaliai ir rusams kaipo  
tautai demokratijos nesuteikė,  
iš vieno desjotiško valdymo  
pateko į kitą despotizmą. Gi  
Italijoj demokratija gyvavusi,  
bet jos vadovybėje atsirado  
silpnumas ir tas silpnumas pa-  
gamino progą karštagalviam  
sutruškinti demokratinę tau-  
tinę valdymosi formą ir kartu  
tautinės ir demokratijos ide-  
alizmą. Mussolinis, žmogus  
kuris buvo ne tik garsus radi-  
kalas, sindikalistas, kuris ne-  
rado vietos rimtame visuome-  
nės rėde, staiga pasiskelbė sa-  
vę dideliu tautininku-fašistu ir  
su reakcijos šalininkų pagal-  
ba tapo garsum žmogum pa-  
sauli. Nors yra žinoma, kad  
tam jam garbę teikia ne jo pa-  
ties darbai "laury vainikas" ir  
nupintas, bet tik išgalvotas ir  
kitų žmonių rankoms ir pro-  
tu padarytas. Tačiau Musso-  
linas turi daug pasekėjų ir su-  
jais geležine ranka ir teroro  
būdais valdo Italiją, tą tautą,  
kuria jis neva labai myli. To-  
kių "stebuklų" atsitiko mūsų  
gimtiniame krašte — Lietu-  
voj. Tų įvykių pasekas matome  
ir tankiai dėl jų daugelis  
nukenčia ir dar nekęs. Tie  
įvykiai Lietuvoje 1926 m. pa-  
lietė ir mūsų išsviją, mūsų or-  
ganizacijas Amerikoje, susilau-  
kėme dirbtinių "tautininkų"  
ir jų propaguojamos disorga-  
nizacijos. Toki žmonės yra  
mėgėjai Mussolino taktikos ir  
jų eksponuojamos tautinės  
idėjos, kurioje rimto principo  
nei tautinio nei kitokio bendra-  
darbiavimo solidarumui nėra  
ir vargu bus, net tarpe padū-  
tų vadinamų fašistų nėra sau-  
darumo ir pasitikėjimo, vienų  
kitais.

#### Mūsų Vienybinkai.

Pažvelgus į mūsų Brooklyno  
"Vienybės" grupelę, kurioje  
keli karštagalviai ir net but-  
legeriai susispietę pasiskelbė  
savę "tautininkais," eksponen-  
tais tautinių idealų ir paga-  
liau jau net drįsta tos mažos  
grupelės vardu kalbėti apie  
placias tautininkų mases, kai-  
po jų pasekėjus. Juokingas  
pastarasis jų šukavimas apie  
tautines idėjas, tautinę vieny-  
bę, tautininkų federacijos tvė-  
rimą ir kitus "didvyriškus"  
projektus darbų del tautos la-  
bo. Kaip kas gal ir mano,  
kad tuose visuose liepsniuose  
jų atsišaukimuose yra koncen-  
truota didelė tautininkų jėga,  
tečiau yra priešingai; burelis  
vadinamų butlegerių ir keli  
jauni vyrai naudodamiesi ka-  
nėliu duonos kurį "Vienybė"  
jiems duoga pataikauja tiems  
šimtaprocentiniams butlege-  
riams ir po priedanga tauti-  
ninkų idealų persistato savę

"tautininkais." Gaila, kad šis  
senas lietuvių spaudos orga-  
nas "Vienybė" pateko į tokios  
grupės rankas ir, kad dabar  
panaudojamas vedimui disor-  
ganizacijos tautinės srovės.  
Ne abejoju, kad su laiku šio  
laikraščio leidėjai, kurių tarpe  
yra didžiama gerų tautie-  
čių, permatys ir suprasdami  
kenksmingumą tautininkams  
ir laikraščiu, imsis priemonių  
apsaugoti savo interesus —  
įvedintą kapitalą ir kartu tau-  
tinį idealizmą, prašalindami  
tuos gaivalus iš "Vienybės"  
vadovybės.

#### Tautininkų pareiga.

Amerikos lietuvių tautinin-  
kų pareiga yra konsoliduoti,  
bendrinti tautinės srovės jė-  
gas, savąją spaudą, o ne skai-  
dyti ir disorganizuoti. Kuo-  
met tokios vienybės principą  
laiko brangiū ir rimtu "San-  
dara," "Tėvynė," ir seniau pa-  
laikė "Vienybė," nunai pasta-  
roji yra pakeitusi tą taktę ke-  
lią ir vado disorganizaciją. Be  
abejonės, jog ne aš vienas jos  
dalininkas bet daugelis (še-  
rininkų) išseime iš kantrybės  
ir turėsimie griebtis priemonių  
užkirsti kelią, idant mūsų vie-  
nas iš seniausių tautiškių laik-  
raščių, kuris prisidėjo su mo-  
rale pagalba įsteigti Amerikos  
Lietuvių Tautinę Sandarą ir su-  
jaja išvien dirbo tautinės sro-  
vės labui, o nunai dirba grie-  
vimo darbą.

"Vienybė" turi laikytis sa-  
vo senų tradicijų, senos takti-  
kos ir principų, kuriuos inai  
per daugelį metų propagavo,  
priešingai elgdamosi, atlik-  
si blogą darbą tautinei srovei ir  
kartu sau. Mūsų gyvenimas  
tautiniu atžvilgiu kas dieną  
silpnėja, o jeigu dar nesant ka-  
ka ir skaldymas tautininkų  
bus vykdoma, greitai galų prie-  
eismė. Todėl, manau, kad  
"Sandara" prisi m i n d a m a  
"Vienybės" vedėjų disorgani-  
zacijos darbus, pabardama la-  
bai gerai padarė, aš sutinku su  
jos nors skaudžiu kritikos žo-  
džiu, bet labai teisingu ir kai-  
po vienas iš "Vienybės" šeri-  
ninkų ir tautininkų, pareiškiu  
savo nuomonę.

—Tautininkas.

## K. S. Karpavičiaus Pra- siblaivėjimas, bet dar Negalutinas

"Dirvos" Nr. 5 redaktorius  
p. Karpavičius idėjo savo  
straipsnį "Prie Tautininkų Fe-  
deracijos," kurią Brooklyn'o  
tuli žmonės pradėjo organi-  
zuoti. Jis (Karp.) surašęs ke-  
liolika nebutų sandariečių  
"nuodėmių," pav. "sandarie-  
čiai rinko aukas kanuolėms  
pirkti tautininkus išsaudyti"  
kada "patyrė jog liaudininkai  
išversti"; "sandariečiai sukai-  
rėjo," "sandariečiai suklaidin-  
ti... vadų nuvesti nuo tikrojo  
kelio" ir dar keleta sandarie-  
čių ir klaidingų užmetimų.  
Tie užmetimai p. Karpavičiaus  
tai grynas prasimanymas, ne-  
susipratimas, teisybės iškra-  
pymas, ypačiai jau "aukų rin-  
kimas kanuolėms tautininkus  
(Lietuvos vyriausybę po Gr.  
1926 m. smurtui) išsaudyti,"  
tai jau neatleistinas užmeti-  
mas ir jei p. Karpavičius yra  
su gyna sąžine, tai turėtų  
faktais įrodyti, o jų neįrodžius  
savo žodžius atšaukti. Sanda-  
riečiai sakė ir sako, kad buvęs  
perversmas padarytas Lietuvo-  
je žalumui; sakė ir sa-  
ko, kad be tokių vyrų, kai Dr.  
Grinius, M. Sleževičius ir kt.  
Lietuvos vidūjiniai, nei užsie-  
nio reikalai nesusitvarkys, o  
svarbiausia be Seimo, be liau-  
dies pareiškimo nebus prieita  
prie tvarkos, prie demokrati-  
zmo ir parlamentarizmo. San-

dariečiai aukas rinko (vieno  
protarpiu) ne "kanuolėms,"  
bet **politiiniams kaliniams** (dr.  
Pajaujui, Pildušiui ir kt. Lie-  
tuvos kovotojams už Lietuvos  
nepriklausomybę, rinko aukas  
ypačiai ne patsiems kaliniams,  
bet jų šeimoms, kurios atsidu-  
rė gatvėje be duonos ir prie-  
glaudos). Ir tą praklinų da-  
lyką sumanė New Haven'o vi-  
suomenės darbininkas Vincas  
Alksninis ir jo pastangomis  
buvo surinkta aukų ir tos au-  
kos padarė ne ką kitą, kaip tik  
**labdarybę.**

Kiti užmetimai, kad sanda-  
riečiai "sukairėjo," "suklydo"  
ir t. p. irgi neturi pamato.  
Sandariečiai įsisteigė savo prin-  
cipus 17 metų atgal ir pagal  
tuos principus dirba iki šio-  
le. Tik visa bėda sandarie-  
čių, kad pabaigoj 1926 metų  
sandariečiai nenuėjo sykiu su  
diktatorium obalsiu, neigė fašis-  
tus, bolševikus. Bet ir dabar  
tą patį veikia. Sandaros o-  
balsiai yra: demokratija, lais-  
vė, aukščiausias laipsnis žmo-  
niškumo. Ir šie dėsniiniai p. Kar-  
pavičiui žinomi, ir žinomi vi-  
sam lietuviškam pasauliui.

Taigi, jei jau p. Karpavi-  
čius užsiminė apie "kanuo-  
les," tai tikiuos, kad jis turės  
drašos ir faktais įrodyti san-  
dariečių "klaidas."

Bet p. Karpavičius šiek tiek  
sumanumo parodė dėlei orga-  
nizuojamos naujos "federaci-  
jos." Visi mes žinome, kad  
toji "federacija" organizuoja-  
ma palaikyti dabartinį Lietu-  
vos režimą, o ypačiai naujai  
"federacijai" norima g a u t i  
tie "kėsniai," kuriuos žadėjo  
pereitą vasarą p. Adomaitis.  
Čia jau ne paslaptis ir p. Kar-  
pavičius klausia ką "fede-  
racija" veiks ir sykiu ilgiagre-  
čiai atsako: "Lietuvos klausie-  
me: jeigu ten ima ir persikei-  
čia vyriausybė, ar Federacija  
išeis prieš naują vyriausybę?...  
Kokį nusistatymą turės Tauti-  
ninkų Federacija šitokiam at-  
sitikime? Del kitų pažiūry  
žmonių užvaldytą ar irgi rei-  
ktų skirti visą Lietuvą ir žmo-  
nės prasmegimui kaip darė  
sandariečiai ( sandariečiai to  
nedarė. V.), katalikai, socia-  
listai? Kiek teko patirti,  
Brooklyniečiai, kurie norėjo  
Tautininkų Federacijos, yra  
nepasitenkinę Sandariečiais.  
Bet tvirti organizaciją kovai  
su Sandariečiais būtų žemas  
darbas... Kuopas organizuoti  
sunku, nes žmonės nenorės mo-  
kėti duoklių nieko už tai ne-  
gaudami. Kalbų apie leidi-  
mos organo negali ir jokiis or-  
ganas nereikalingas... Jeigu  
Brooklyno tautininkai norėjo  
tvirti Tautininkų Federaciją,  
platesnę negu savo sričiai,  
privalėjo išdiskusuoti tą klau-  
simą viešai, o jeigu norjo tik  
savę sričiai (doleriams. V.),  
tai jau turėjo Tautininkų  
Klaidą..."

Tai taip vietomis p. Karpa-  
vičius pasisakė delei tos "fe-  
deracijos" ir kaip jau sakiau  
aukščiau jis šiek tiek sumanu-  
mo parodė, bet parodė ne vi-  
ką ką jis žino. Jis neparodė  
aiškiai tas "sritis," o jos yra  
svarbiausios, taigi kad aš bei  
kiti sandariečiai, kad vien tik  
bromalytume dolerius, kuriuos  
neokyniečiai tikisi įkure fe-  
deraciją gauti, tai but labai  
gerai ir iš pusės p. Karpavi-  
čiaus tas "sritis" pabrėžtų,  
kad skaitytojai viską žinotų, o  
kad p. Karpavičius žino, tai  
matyti iš jo išvadų, kad "pa-  
sikeitęs Lietuvos vyriausybė  
ką ji veiks Tautininkų Fede-  
racija?"

"Sandara" editoriale delei  
organizuojamos "federacijos"  
man'o manymu išsireiškė per-  
daug. Tai nereikėtų nuga-  
tauti. Brooklyno "tautinin-  
kai" jau per 4 metus stena,

bet nieko neišstena; jų "fede-  
racija" tai tik pasilikis ant po-  
piero, o Lietuvos tautininkai  
jau tų "kėsnų" kažin ar iš-  
sigalės, nes pas juos, kiek ma-  
tyti iš jų spaudos, jau kitaip  
į Lietuvos reikalus žiurima ir  
su laiku prieis prie tvarkos.  
Jei dar tęsiama režimas po  
p. Morato (vokiečių atstovo)  
tvarka, bet tai jau neilgam.

Dieve gink, čia nesmerkiu  
visų Lietuvos tautininkų, nes  
jau ir jie pradėjo blaivėti ir  
didžiausį tamsumo šaltinį —  
klerikalizmą — pradėjo rauti  
ir šiek tiek aplaužyti taip iš-  
siplėtusius ragus. Čia dar ir  
iš tėmos išseisu, bet neišseisu  
nepaminėjęs nemalonų faktų  
klerikalams, tautininkams ir  
iš dalies kai kuriems silpna-  
dvasiams demokratams,, kad  
perversmą 1926 m. padėjo  
rusų atstovybė, kuriai labai  
nemaloni buvo demokratų, v.  
l. valdžia, kuri vedė kraštą  
prie susitvarkymo ir stiprėji-  
mo. Dabar klerikalams, per-  
versmo samokslininkams; rei-  
kio už tai atkentėti.

Vincianus.

## Prof. Mykolo Biržiškos Vilniui Vaduoti S-gos Maršruto Reikalais

### Vasario mėn.:

- 1 d. Brooklyn, N. Y.
- 12 d. Bayonne, N. J.
- 14-15-16 Philadelphia, Pa.
- 22 Baltimore, Md.
- 24 Elizabeth, N. J.
- 26 Waterbury, Conn.
- 27 New Haven, Conn.
- 28 New Britain, Conn.

### Kovo mėn.:

- 1 d. Hartford, Conn.
- 3 Worcester, Mass.
- 4 Lawrence, Mass.
- 5-7 Boston, Cambridge, Mass.
- 8 d., 3 v. p. Newark, N. J.
- 8 d. 6 v. Brooklyn, N. Y.
- 10 Wilkes Barre, Pa.
- 11 Scranton, Pa.
- 14 Binghamton, N. Y.
- 15 Amsterdam, N. Y.
- 17 Rochester, N. Y.
- 18-19 Niagara Falls, N. Y.
- 20-23 Detroit, Mich.
- 24 Grand Rapids, Mich.
- 25 iki bal. 15 d. Chicago, Ill.

### Balandžio mėn.:

- 16 Cleveland, Ohio
- 18 Pittsburgh, Pa.
- 20 Shenandoah, Pa.
- 21 Mahanoy City, Pa.
- 22 New York City.

Kiekviena Amerikos lietu-  
vių kolonija prašoma stengtis  
rengti paskaitas bendrai, kad  
visi vietos ir apylinkės lietu-  
viai galėtų dalyvauti. Profes-  
orius paskaitas sakys ne ko-  
kioms atskiroms partijoms,  
bet bendrai lietuviams, ku-  
riems rupi Vilniui Vaduoti ir  
ir šiaip kultūriniai reikalai.

Kolonijų veikėjai, draugijos  
prašomos paminėtoms dien-  
mis savo kolonijoje surengti  
paskaitą, nes trumpas svečio  
buvimas Amerikoje verčia iš-  
naudoti kiekvieną momentą.  
Kolonijos, kurios norėtų reng-  
ti paskaitą, tačiau šiam marš-  
rute nenumatytos, prašomos  
tartis su artimiausiomis kolonijomis.

### Maršruto Komisija.

## PERKUNIA SU SNIEGO AUDRA KLAIPĖDOJE

KLAIPĖDA. — Sausio 11 d.  
pietų laike per Klaipėdą, ypač  
per Klaipėdos pietinę dalį ir  
Smeltį perėjo smarki perku-  
nija su dideliu sniegu. Kelis  
kartus smarkiai sužaibavo, po  
tam sekė skaudūs perkunijos  
trenksmai. Žaibas kur tai  
trenkė į telefono vietas, nes po  
vieno smarkaus perkuno trenk-  
simo Smeltės pašto įstaigoje  
perdegė elektros apsaugos ir  
visas nutrauktas per 15 minu-  
tų. Bendrai per Klaipėdą va-  
landomis smarkiai snigo.



## Ka Sako Adv. F. Bradchulis Del Devenio Paskolos



Adv. F. Bradchulis

Norėdamas patiekti kiek nors bealiskesnių žinių plačiai diskutuojamam SLA. Pildomosios Tarybos keturių narių kaltės klausime, "Sandaros" reporteris apsilankė pas adv. F. Bradchulį užgirsti jo nuomonę.

Adv. F. Bradchulis bene bus tik pats seniausias SLA. narys. Jis įstojo 1886 metais ir ilgus metus buvo įstatų komisijos. 1908 metais jis pradėjo rašyti dabartinę SLA. konstituciją, kuri buvo priimta Chicagos seime tris metus vėliau.

Mano pirmutinis klausimas p. Bradchulii buvo toks:

**"Ar gali komisijos nuteisti ir nubausiti Pildomąją Tarybą ar jos vieną narį?"**

Pasiėmęs į rankas konstituciją p. F. Bradchulis ėmė aiškinti sekancijai:

—Komisijos negali teisti, bet tik tai patarti, pateikti savo rekomendacijas Pildomai Tarybai, kuri yra aukščiausia įstaiga iki sekančio seimo. Komisija neturi teisės prašinti Pildomosios Tarybos narį be jos pačios nutarimo. Tikroji tvarka yra ši: kontrolės komisija pastebėjusi, jog vienas ar keli Pildomosios Tarybos narių prasizengė eivokijme turto ar šiaip kitokiam dalyke, rekomenduoja visi Pildomai Tarybai prašinti įtaruosius. Gavus tokį skundą Taryba ima pati tyrinėti ir jeigu randa skundą pamatuotu jį priima ir praskalutų prašalina, jo vieton paskirdama ką kitą. Jeigu gi Taryba del vienos ar kitos priežasties atsisako priimti kontrolės komisijos rekomendaciją, tai visas klausimas tuomet automatiškai patenka seiman, prieš kurį Taryba turi atsakyti.

—Kas būtų, jei kontrolės komisija ateitų ir pasakytų Pildomajai Tarybai: "nuo šios dienos eikite lauk." Organizacijoj pasidarytų betvarkė ir viršunės mainytusi keletą kartų į metus. Taryboj gali pasitaikyt viena ar dvi blogų palinkimų ypatos, tačiau sunku įsivaizdinti, kad visa Pildomai Taryba ant tiek praskalstų kad ją reiktų išsyt išmesti.

Sekantis mano kaip reporterio, klausimas buvo:

**"Ar teisingai elgias p. Gegužis pavesdamas toli me s n j Devenio bylos nagrinėjimą Pildomajai Tarybai?"**

—P-nó S. Gegužio nuosprendis pačiam peržiūrėti visą bylą, pasinaudojant surinktais jau dokumentais, yra tvarkoj. Pirmo negu išnešti kokį nors nuosprendį Pildomajai Taryba privalo pati gerai apsipažinti su visu klausimu ir jeigu galutinai paaiškės, kad vienas ar daugiau jos narių yra kalti, tada kaltininkus galės prašalinti.

—Neatrodė, kad Tarybos nariai būtų padarę kokį nors "konspiraciją" kaip tą nuolat pabrėžia tūli asmenys. Deveniui buvo duota paskola, neatkreipus tinkamos dėmes į tai, ar paskola saugi ar ne.

Prie progos reiktų atkreipti dėmesį, kad patiekiamos SLA. atskaitos nėra tinkamai surašytos. Ten nepamasyta kiek yra pinigų pomirtinės, pašėlos ligoj ir išlaidų fonde. Parodomas tik bendras turtas, o to dar neuženka.

—Neapsimoka per daug karščiutis del tos paskolos, kuri buvo duota trys metai atgal. Tiesa, tai apgailėtinas įvykis, bet klaidų pasitaiko visur. Atėity busime atsargesnė. Tuolai kinės Pildomosios Tarybos kaltę ar nekaltę, beabejoj, išsėprės busimas seimas:

Tai toki maž daug nuomonė yra adv. F. Bradchulio Devenio paskolos klausime.

## Pastabos

### Kaip pasiklosi, taip išmiegos.

Lietuvos katalikai per musiški "Garsą" skundžiasi, jog visose vidurinėse mokyklose uždaryta ateitininkų organizacija, kuri esanti taip svarbi, kad net be jos negalima likti gyvieni:

**"Uždarymas ateitininkų organizacijos yra mirtinas smugis katalikams Lietuvoj. Kol neturėjome ateitininkų, nebuvo Lietuvoj katalikų šviesuomenės-inteligentijos; nebus ateitininkų, vėl plės is laisvamanybė ir bedievybė tarp inteligentų..."**

Kam yra žinomas Lietuvos mokyklų stovis, tas, beabejoj, nenusistebės užgirdėis apie panaikinimą ateitininkų draugijų valstybės mokyklose. Kaip doros saugotojai ir sielos išganytojai kunigai turėdavo nemažos reikšmės ir pò priedanga tikejimo skelbdavo karą grynai mokslui. Istoriijos mokytojus; gamtos ir literaturos mokytojus kunigai kolliodavo ir pravardžiuodavo mokinių akyse. Susidarydavo nepakėčiama atmosfera. Toliau — kas nepriklausydavo ateitininkams, nors būtų padoriausias vaikams buvo krikščinamas "bedieviu" ir prie kiekvienos progos žeminamas.

"Garsė" sakoma, jog uždarys ateitininkų organizacijas vėl imsis plėstis laisvamanybė. Buvo laikai kuomet katalikai viską turėjo savo rankose. Bet tą savo galę jie per daug išnaudojo. Ir dabar katalikybė reikalauja stiprios paramos iš valstybės, kad užsilaukius. Bet mes žinome, kad jeigu kas biznyje negali savo pajiegomis išsilaikyti, tai toks biznis yra nedidelės svarbos. Pastatykit katalikus ly-

## "DIRVA"

\$1.00

8 pusl., didelio formato tautiškas laikraštis. Išėina sykį į savaitę.

Prisiųskit paprastame laiške \$1 ir gausit "Dirvą" per pusę metų. Metams \$2.

Reikalaukit kopijos pažiūrėjimui, dykai. Prisiųskit ir savo draugų antrašus.

## "DIRVA"

6820 Superior Ave.  
Cleveland, O.

gria su laisvamaniais ir tegul tas laimi, kas vertesnis.

### Kareiviai vienaip, generolai kitaip.

Mūsų komunistų laikraštukai kasdien šukauna, jog jie esą patys stipriausi kovotojai prieš fašizmą. Ne sykį jie rinko aukų, bet sunaudojo visai kam kitam. O kiek prikalbėjo!

Tuom tarpu gi Maskva-bolševizmo šventoji visai kitokią giesmę gieda. Į Rusiją atvyksta Hussolinio ambasadorius B. Ottoliko. Rusijos prezidentas Kalinin jį iškilmingai pasitinka. Abu pasako kalbas. Fašistų atstovas prabilo pirmutinis:

**"Imdamas ant savęs tokią atsakomąją pareigą, turiu grabės pareikšti jums, kad mano pastangos bus nukreiptos stiprinimui draugiškų santykių tarp Italijos ir Sovietų. Pastovus ir normaliai ryšiai laimingai gyvavo per septyniolus metus. Tas užtikrina, jog ateity daugiau negu pirma santykiai geres, o pasitikėjimas didinsis..."**

Išklausęs šitokią kalbą draugas Kalinin, tarp kitko atrėžė:

**"Is savo pusės Sovietai yra tvirtai nusistatę platinti ekonominius santykius su Italija. Jie buvo iki šiam laikui vaisingi. Panašius santykius išplėsim ir į kitas tarptautines reikšmės sritis. Mes tikim, jog tas viskas atitinka abiejų šalių intere-**

sams ir taipgi abelnai taiškai."

Tai matot, koki "smarki" kova eina tarp Sovietų valdžios ir itališko fašizmo!

—Bostonietis.

## Chicagos Lietuviai Demokratai Veikia

Chicagos Lietuvių Demokratių Central Komitetas Cook pavieto, turėjo savo specialią susirinkimą City Hall Square Bldg., Chicago, Ill., Vasario 4, 1 val. po pietų del aptarimo svarbių politikos reikalų.

Susirinkimas buvo labai skaitlingas, ir buvo atstovaujamos visos lietuvių kolonijamos visos lietuvių kolonijos Chicagoje. Nutarta remti j Chicagos majorus, Anton J. Cermack, kaip jau yra nuo Demokratių Partijos pastatytas del tos garbingos valdviės.

Ant minėto susirinkimo praleido apie porą valandų laiko, svetimų tautų grupių, pirmsėdis Congressman Adolph J. Sabath, 5-to Kongresionalio Distrikto. Jisai suteikė labai rimtų nurodymų, del lietuvių demokratų, ir nurodė kaip reikia susijorganizuoti, kad paisekmės būtų užtikrintos. Nors jau lietuvių demokratų klubai yra kiekvienoje kolonijoje, bet kad darbas eitų sklandžiau, reikia tarp savęs tvirtai susijungti. Todėl ir buvo sutarta visų kolonijų atstovų, vieningai ir solidaraiai veikti demokratų partijos dirvoje.

Ant minėto susirinkimo, atsilankė daug žymių lietuvių advokatų, kaip tai: Adv. J. W. Grigal, Chas. P. Kal, Julius P. Waitches, K. Jurgelionis ir keletas žymių biznieriu. Apie tolimesnį Liet. Demokratų Central Komiteto Cook pavieto, veikimą, mūsų pranešta Chicagos lietuvių visuomenei vėliau.

Adv. Chas. V. Chesnul, pirmininkas,

V. M. Stulpinas, raštininkas, 3255 S. Halsted St., Tel.: Victory 6122.

### PRANESIMAS

SLA. 122 kuopos vakariene su pamarginimu ir šokiais įvyks Subatoj, Vasario 7 d., P. Dembelio svet., 4523 South Wood St., pradžia 8 val. vak. Visi kviečiami atsilankyte į šį mūsų parengimą; užtikriname busite pilnai patenkinti.

Kviečia SLA. 122 kuopa.

## BINGHAMTON, N. Y.

### Tautiškas bankietas.

Bendrame visų lietuviškų organizacijų ir draugijų atstovų pasitarime apvaikščiojimai tautos šventės, 16 vasario, yra nutarta surengti banketas, sekma dieny 15 d. vasario, Elks Kliube ,kambarj "Roof Garden."

Vieta visiems gerai žinoma, ypač tiems, kas pernai panašiam bankete ėmė dalyvumą.

Programa tam vakarui dar kol kas nėra nustatyta, bet iš

komitetų pusės bus dedamos pastangos, kad padarius tą vakarą patenkinančiu. Visi lietuviai, kurie tik gerbia savo tėvynę ir jos nepriklausomybę, turėtų skaitlingai dalyvauti. Nes tą vakarą, visi it broliai ir sesės prie bendro stalo vaišindamiesi, galės pareikšti savo mintis, neatsizvelgiant į pažiuras, del mūsų visų lietuvių reikalų.

Tautiškuose minėjimuose skaitlingai dalyvaudami, mes parodysime svetimtų aičiams, kad mes esame vieningi, o kur vienybė ten ir galybė. S. Ch.

# SANDAROS Kalendorius

Greitai pasirodys iš spaudos metinis 1931 metų Sandaros Kalendorius.

Daug įdomių skaitymų ir informacijų.

ALTS. kuopos, draugijos ir pavieniai veikėjai prašome prisiųsti užsakymus iškalno.

## SANDARA

3236 S. Halsted St., Chicago, Ill.



H. Ramsay, kuris tapo išrinktas prezidentu "United States golf association."

## Esanti prieš šio banko žmones Užsitarnauja nuopelną ir Pasitikejimą

Pasirinkdamas šį Banką tu pareiški pilniausį pasitikejimą žmonėms, kurie jį tvarko ir kurių aukštos pozicijos biznyje patvirtina jų gabumus. Per jų tinkamą vadovybę, ši institucija per 19 metų gyvavimo nuolat auga ir stiprėja ir teikia naują savo kostumeriams.

### DIREKTORIAI:

J. W. EMBREE Prezidentas Rittenhouse and Embree Co.	FRANK J. PALT Mortgage Banker
A. HARRIS Prezidentas Harris Brothers Company	H. E. PORONTO Trustee, Central Mfg. District, Chicago Vice-Prezidentas, The Union Stock Yards & Transit Co. Prezidentas, United States Cold Storage Corporation
WM. N. JARNAGIN Bankos Prezidentas	ROY S. RIPPLE Vice-Prezidentas Rockwood Sprinkler Company
S. T. KIDDOO Vice-Prezidentas ir Išdininkas Fairbanks, Morse & Company	HARRY S. SCHRAM Sekretorius ir Išdininkas Straus and Schram
P. L. KNOEDLER Prezidentas Community Motors, Inc.	DAVID E. SHANAHAN Pirmsėdis Banko Direktorių Real Estate and Bonds Direktorius, E. L. Essley Machinery Company
JULIUS KRAMER Prezidentas Pullman Couch Company	SIGMUND SILBERMAN Pirmsėdis Board Direktorių S. Silverman and Sons.
JOHN MAGNUS Prezidentas John Magnus and Company	FRANK L. WEBB Banko Vice-Prezidentas.
ARTHUR MEEKER Director, Armour & Company Prezidentas, Arcady Farm Milling Company	
FREDERICK W. MOORE Moore, Case, Lyman and Hubbard	

## CENTRAL Manufacturing BANK

A TRUST COMPANY

1110 West 35th Street

A State Bank •••• A Clearing House Bank

## Išstatykite Tvirtoves Prieš Šalčius!



"Chicago, Sausio 12 d., 1931 m.—Trinerio Kartusis Vynas yra mano mėgiamiausia žiemos gyduolė. Nuo to laiko kada pradėjau jį vartoti, aš neturėjau jokių šalčių. Mano sistema yra apsaugota nuo jų. Kriyanek."

Suvenytų Valstijų Public Health Service raportuoja, kad 83 nuosimčiai šios šalies žmonių serga su šalčiu kas žiemą. Kodėl laukti kol turėsite šalčių, apsaugokite nuo jo dabar.

## Trinerio Kartusis Vynas

Ištato tvirtoves prieš šalčius. Panaikina užsikimšimą žarnų, kepenų, tulžies ir pilvo; padidina tekėjimą tulžies, kad sunaikina visus nuodus paeinančius nuo netvarkingo vidurių virinimo, visą sistemą sutvarko ir padidina jusų atsparumą prieš užsikimšimą. Visose Valstinėse. Dabar DVIEJOSE DYDŽIUOSE! Vertingas kuponas kiekviename pakete.

# Sandaros Spaustuve Atlieka

## Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knyguotes, programus, pranešimus bei pakvietimus (invitation cards) ir kitus spausdinius.

Ypatingą dėmesį kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

# SANDARA

3236 South Halsted Street,  
Telephone Calumet 3277

Chicago, Ill.







# CHICAGOJE

## P-nas J. Vaišvila žengia į moterystės stoną

Nors reporteriui dar nebuvo oficialiai pranešta, tačiau aplinkiniai keliais teko patirti, jog už keleto dienų p. J. Vaišvila bus jau šeimynos žmogus. P-lė Agota Viščiulūtė yra ta ypata, kuri nusi-nešė jo širdį.

Kadangi vienas ir antras yra pasižymėję mūsų darbuotojai, tai visi sandariečiai, beabejo, pasveikins juos ir palinkės laimingo gyvenimo. Prie bendrų linkėjimų prisideda ir SLA. VI apskritis kurio sekretorium yra p. J. Vaišvila.

Visai kitaip, tačiau jaučiasi "nekalti berniukai." Užgirdęs šią žinią, jų prezidentas gliausiai užsirusino ir nepasakė ne žodžio. Tik vienas "nekaltų bernelių" dvasios vadas viešai pareiškė apgalvestavimą, kad jo draugija neteko vieno rimčiausių narių. Jis pasakė tokio turinio laišką:

"Jis apleido mus keliu, ir nekaltus bernelius. Tarp kurių dar nesenai, Sakė liksis amžinai.

Toks likimas jau žmonių, Net drašulių ir kilnių. Pasiūduo jie jausmams, 'Marnetraunastės' saphams.

Pasilikę čia bury, Neikit melės sukury, Te Praamžius jus dabos Ir draugiją mus globos."

Reporteris išklaušė atydziai šias eiles. Tačiau jam atrodė, jog dvasios vado žodžiai, tai tik balsas šaukiantis tyrumoj. Žmogus galutinai nusisprendęs pradėti naują gyvenimą, dažniausiai atsako:

"Kas man dangus, kas man žemė

"Kas man viskas yr' be jos..."

Prie visų kitų ir reporteris norėtų įteikti p. Vaišvilai širdingą pasveikinimą ir daug, daug gerų linkėjimų.

## PEOPLES RADIO VALANDA

Plačiai žinoma rakandų istaiga Peoples Furniture Co. jau ilgokas laikas kaip teikia lietuviškus programus per radio iš stoties WHFC, nuo 7 iki 8 val. vakare. Tai ištikrųjų yra aukštai įvertinantis dalykas, ypatingai kuomet jie teikia gerus programus.

### Gera Naujiena

Tolimesnius Radio programus Peoples Furniture Kompanija teiks nedėdicieniai, pradėdant su vasario 15 iš kitos ir netik geresnės, bet veik geriausias stoties Chicagoje WBBM. 770 kyl. nuo 2 iki 3 val. po pietų. Taigi nuo dabar bus Peoples radio valanda nedėdiciomis vietoj panėdėliais. Todel nepamirškite užsistatyti savo radios virš pamintu laiku ir stoties.

—Rep.

## Nominuoja į Aldermanus

Į 12 wardo aldermanus nominuojama Hertnett, kuris yra prityres tos šakos tarnyboje. Balsavimai įvyks antradieny, vasario 24, nuo 6 val. ryto iki 5 val. vakare.

## Lietuvis į Aldermanus

Į 11 wardo aldermanus nominacijoms kandidatūrą stato lietuvis adv. Joseph W. Mokus. Balsavimo diena vasario 24, nuo 6 val. ryto iki 5 val. vakare.

## PRANEŠIMAS

Sandaros 100 kuopos susirinkimas įvyks pirmadieny, vasario-Febr. 9 d., 8 val. vakare, pp. Palluliu namuose, 5840 So. Trumbull Ave. Taigi visi ir visos nepraleiskit šio susirinkimo ir pasistengkit platinėti bilietus mūsų rengiamo šeimyniško vakarėlio, mūsų brangiųjų organizacijos Centro naujienai, kuris įvyksta Užgavėnių vakare, 17-ta, Sandaros svet., pradžia 7:30 v. vakare. Taipgi, neužmirškite, kad reikia pasimokėti užvilktas mokes-tis.

100 kp. Valdyba.

## Budriko "radio" valanda.

"Naujienos" ir "Draugas" paraišė teisybę, tik "Sandara" melavusi.

Pereitam sekmdieny pasukęs savo radio netyčia pagavau Budriko taip vadinamą lietuvių valandą. Besiklausant tarp kitko užgirdau tokios rūšies pranešimą: "Atbalsiai nuo Budriko koncerto. Ačiu tai tukstantinei miniai už atsilankymą. Ačiu "Naujienoms," "Draugui" už toki atsiliepimą. Visi teisybę sako, tik "Sandara" meluoja."

Tuos žodžius pasakė ne kas kitas kaip pats p. Budrikas, kuris yra ne vien "geras" kalbėtojas, bet ir "dainininkas." Ką tokiam išlavintam žmogui reiškia kitus pavadinti melagiais? Ypač kuomet tie paraišė apie jo neva koncertą tikrą teisybę.

Ar tai melas?

"Sandaros" reporteris paraišė, kad geriem mūsų artistam neapsimokėjo stoti koncertan su visais neišlavintais ir jog pačiam koncerte labai mažai buvo tvarkos. Juk kiekvienas pastebėjo, kaip pats p. Budrikas gremzdžiškai čiužinėjo po sceną, o vėliau pasišaukęs fotografą užtruko arti pusės valandos.

Perstatymas dainuoti senutės, kuri jokio balso neturi, sukėlė publikoj daug triukšmo ir švilpimo. Nejaugi laikraščiai negali to dalyko pastebėti? "Draugas" ir "Naujienos" viską užglostė. Kodel

jie tą daro, tai jų pačių biznis. "Sandara" paraišė, kaip jai atrodė teisinga. P-as Budrikas per savo radio gali pravar-džiuoti kaip tik jam patinka, bet mes tikimės, kad "Sandaros" korespondento aną aprašymą parems didžiūma koncerte dalyvavusių. —N.

## Išpuzdžiai iš Budriko koncerto

Klausidama lietuviškus programus, duodancius J. Budriko girdėjau platų garsinimą, apie rengiamą Kontestantų Koncertą.

Koncertas buvo garsinamas ant 25 d. sausio. Toks platus garsinimas mane labai sudomino ir su savo draugu nuvykau pažūrėti, to taip "garsūgo" koncerto.

Nuvykę garsintu laiku, žmonių jau radome ne mažai ir žmonės gana sparčiai rinkosi. Vietoje programos buvo uždėta rekordai, daugiausia įdėnuoti A. Vanagičio. Gražus dalykas rekordai, bet toli gražu jiems nevieta koncerte, bet namuose. Ir prie šios muzikos žmonės turėjo sėdėti keleto valandų.

Vargais negalais pasisekė sulaukti ir kontestantų. Pirmiausia sugrojo viena moteris armonikos muziką; grojo gana gerai, bet kodel tai, grojimas buvo toks ilgas, kad sukėlė pas žmones nuobodumą. Vėliau programos dalį išpildė Simfonijos orkestra ir "Pirmyn" choras. Šie atliko gana gerai savo programos dalį. Ypatingai gerai sudainavo p. Staponavičienė. Vėliau prasidėjo kinomatografas — p. Paveikslai, kurie buvo garsinami, kad užims pirmą programos dalį, bet matyt rengėjai susiprato, kad dienos laiku Ashland Auditorijoje paveikslai negali būti rodomi, nes peršviestu, bet kodelito jie nepastebėjo išanksto? Matyt, todėl, kad jam nesvarbu, kaip jis bus sutvarkytas, o svarbu daug žadėti, kad tuo budu žmones prisikalbinus.

Paveikslai labai blogai išrodė, neiškūis ir iš šmotėlių sudėti. Ypatingai dekoracija taip nevykusiai įrengta, kad spinduliai muše visai ne į užtiesalą, bet į iškabą, kuri vėliau buvo paties vedėjo nukabinta.

Pasibaigus paveikslų rody-mui, buvo imami paveikslai kontestantų. Iki tas buvo sutvarkyta, tai žmonėms visai kantrumo, matyt, pritruko, kad iš neramumo net salė ėmė tuštėti. Po to tęsėsi vėl koncertas, dainuojant kontestantėms. Nekurie visai gerai sudainavo, bet daugumoje tai nebuvo galima net nugirsti dainavimo. Kurie sėdėjo kiek toliau nuo scenos, tai visai nieko negirdėjo. Kada kontestantai dainavo tai sėdintieji ne kurie klausia: "Ar jie jau dainuoja." Ir išėjus nekurioms dainuoti iš publikos pasigirdo toks balsas: "—Matai, kai gera dainininkė dainuoja, tai visai negalima girdėti." Ir tokioje formoje tęsėsi šis koncertas. Bet kadangi jame buvo virš 30 kontestantų, tai iki jie baigs dainuoti žmonės kantrumo neteko ir didžiūma žmonių pradėjo apleisti salę. Girdi, "toks koncertas tai tik numireliams tiktų" nekurie sakė.

Pritrukę mes kantrumo, nuėjome pažūrėti pas bufetą, ten radosi daugiau žmonių negu salėje. Visi diskusavo kas link šio koncerto, pažymėdami, kad likosi suvilti.

Koncertas yra gražus dalykas, bet jis privalo būti sulyg žmonių skonio ir meno atžvilgiu tobulas ir tiksliai atliktas.

Bet toks sutvarkymas, kaip šio koncerto, tai buvo daugiau negu netvarkingas. Ir jis sukelią pas žmones pasipiktinimą ir užmuša upą, bet toli gražu nesuteikia jokio malonumo. Aš drįščiau patarti, kad mes eidami į koncertus bei kitus parengimus, pirmiausia pažiūrėtumėm, kas juos reniga, kokie žmonės ir panašiai. Ir kaip tie žmonės išpildo savo pažadėjimus. Nors labai ir labai buvau nepatenkinta koncertu, bet pasisakiau, kad tegu bus pavyzdys šis koncertas, kad panašūs žmonės, kaip J. Budrikas nieko gero mums neduoda ir reikia tikėtis, kad neduos, nes jo užduotis į viską žiūrėti bizniškai, o ne žmones patenkinti.

Besiklausant radio programos vasario 1 d. šigirdau, kad J. Budrikas pasakojo, apie savo koncertą, sakydamas, kad tai labai pavyzdingas koncertas. Ir neiškenčiau aš neparašius apie jo koncertą ir kaip jis dar drįsta taip sakyti visuomenėi. Jei jis duoda programus, lietuvių kalba, tai dar nereikiška, kad jo tikslas garsinti lietuvių ir jos vardą, tai grynai savo biznis.

—J. Skrebytė.

## TOWN OF LAKE

SLA. 122 kp. vakaras.

Šios kolonijos lietuviai yra draugiški ir svietingi. Gal todėl ir jų parengimai įdomesni negu daugelio kitų apeliškių. Kam teko dalyvauti vieną kartą kokio nors klubo ar draugijos vakare, tas atsilanko ir antrą kartą.

SLA. 122 kp. rengia subatų, vasario 7 d. savo vakarienę su šokiais ir programą p. Dimbelio svetainėj 4523 So. Wood St. Beabėjo, jon atsilankys didžiūma kuopos narių. Apart to mes pageidautumėm, kad atvažiuotų ir svečių. Vaisės rengiama ne vien savie-siems, bet visiems geriems lietuviams.

Todel kas tik gali, neužmirškite atsilankyti pas mus šiam šeštadieny.

—Vietinis.

## Vilniaus Vad. K-to metinis susirinkimas

Svarbiausias klausimas p. M. Biržiškos pasitikimas.

Šiame pirmadieny, Lietuvių Auditorijoj įvyksta s v a r b u s mitingas — tai Vilniaus Vadavimo Komiteto. Per tulą laiką mūsų spauda tylėjo apie šį komitetą. Ji buvo užinteresuota kitokiais klausimais. Bet dabar yra laikas viešai iškelti sostinės vadavimo klausimą. Į Ameriką atvyko prof. M. Biržiška, didelis ir žymus Vilniaus veikėjas ir jam reiktų suteikti koki nors parama. Kas gi kitas tuomi rupinsis jei ne šis komitetas?

Kviečiami draugijų delegatai.

Vienam Vilniaus Vadavimo Komitetui, be pašalinės paramos, gal būtų kiek sunkokai surengti dideli mitingai ir išklauyti prof. M. Biržiškos. Reiktų, kad prie šio darbo prisidėtų kiek galima daugiau organizacijų.

Tai gi ateinančiam pirmadieny, vasario 9 dieną, Vilniaus Vadavimo Komiteto nariai ir draugijų atstovai prašomi susirinkti į Sandaros svetainę šį kartą bus renkama taipgi nauja komiteto valdyba.

—Narys.

DO-X, milžiniškas vokiečių aeroplanas, Kanarų salose tapo smarkiai sugadintas ir be dviejų savaičių negalės išskristi tolesnėn kelionėn per Atlantą į Braziliją.

## Didžiausios SLA. kuopos graži vakarienė

Pereitam sekmdieny pirmutinėj vasario mėnesio dienų SLA. 36 kp. turėjo savo vakarėlį. Gal jis daug kuom nesiskyrė nuo kitų, bet man vakaras patiko, todėl, kad tai buvo mūsų. 2 Suėjome pasikalbėjome, šokome ir drauge pavalgėm vakarienę. Daug pažįstamų, draugų ir kuopos darbuotojų. Šokiai buvo beveik vien lietuviški ir kas mokėjo ir norėjo, tas sukės kaip vejas po laukus.

Vakarienėj pirmininkavo p. A. Zalatorius. Jis pats mažai kalbėdamas, ištraukė visą virtinę kitų: Adv. K. Gugl, Dr. S. Naikelj, M. Vaidyla, adv. Oj, p. G. Stungl, p. Janulj, Dr. Šimkų ir Dr. Graičiuną. Visų kalbų čia neišpasakosi. Jos kaip tas kumparas vos spėji pasakyti, tuojau ir dingsta. Gaila, kad šioj vakarienėj nesimatė dar keleto mūsų veikėjų. Nors žmonių buvo nemažai, bet jiems vietos būtų užtekę.

—Svečias.

Garsinkitės "SANDAROJE"

## Peoples Furniture Co

SEKLYČIOM SETŲ IŠDIRBĖJAI

Didžiausi Lietuviai Rakandų ir Radio Krautvininkai ir Wholesalininkai Chicagoje

SKELBIA DID!

# Išpardavima SEKLYČIOM SETU

Uždarbiai užmiršta—didžiausiai bargenai. Nes mes turime duoti darbo savo darbininkams, todėl perkanti visuomenė dabar turi geriausią progą sutaupyti



Štai keletas pavyzdžių:

3-ju šmotų \$100.00 vertės aukštos rūšies Jacquard setai gerai padaryti ir gražiai atrodoni, nužeminta kaina tik **\$49.50**

\$150.00 vertės aukštos rūšies setai dengti su tikru Mohair, aperčiamom sėdynėm, webbed konstrukcija per visą, pasirinkimas spalvų, 2 smotai tik **\$78.00**

\$200.00 vertės setai, pasirinkimas apdengimų naujausias mados silko Moquette, Importuoto Frieze, arba Antique Velvet, romai dailiai išpiaustyti ir nubaigti už **\$98.50**

\$300.00 vertės tikrai aristokratiško padarymo, spalvos ir piešimo setai, tikro raudonmedžio, romai, rankomis išpiaustyti ir nubaigti, apdengti su aukštos rūšies Damask, arba Antique Velvet, ir Frieze, už **\$148.00**

LENGVUS ISMOKĖJIMUS SUTEIKIA VISIEMS



4177-83 Archer Ave., 2536-40 W. 63rd St. Cor. Richmond St. Cor. Maplewood Ave. Lafayette 3171 Hemlock 8400



LULU RABEN (MICEVICIENE), žinoma smuikininkė, Beathoveno muzikos lietuvių mokyklos smuiko vedėja, dalyvauja "Sandaros" koncerte, Vasario 15 d., Lietuvių Auditorijoje.



# Chicagoje

## Linksmas Vakarelis

25-tos kuopos sandarietės rengia smagu vakarelį, kuris įvyks 7 d. vasario, 1931 m., Sandaros svetainėje, 3236 So. Halsted St.

Šis vakarelis bus labai smagus, gera muzika; netik gera, bet ir lietuviška, tikrai to žodžio prasme.

Kadangi tikrai lietuviškos muzikos sunku yra Amerikoje išgirsti, ir kadangi lietuviški šokiai yra gražiausi ir smagiausi šokti ir kadangi aš mėgstu tuos visus žmones, kurie mėgsta muziką ir šokius tai aš jums patariau asilankyti virš minėtą vietą ir smagiai laiką praleisti.

Be šokių dar bus ir skani vakarienė, už kurią nereikės mokėti; nes užsimokėjęs už šokius, vakarienę gausite dyka. Aš visuomet dalyvauju Sandariečių parengimuose ir visuomet esu patenkintas, nei muzika visuomet yra gera. Žmonės malonūs, linksni ir draugiški ir vakariene gera. Tikiety kainą bus tikrai 50c. Norėčiau jus visus ir visas matyti šį šeštadienio vakarą, 8 v. vak. šokiuose.

## Sandaros 25-tos kuopos veikimas

Sandaros 25 kuopa pradėjo savo 1931 m. veikimą. Kad tas jos veikimas būtų pasekmingesnis jai pačiai ir visai Sandarai, tai ji savo laikytame susirinkime, 21 d. sausio išrinko naują valdybą, nes nauja šluota gražiau šluoja.

Pirmininku buvo išrinktas p. K. Vilkas, tai vienas iš 25-tos kuopos tvėrėjų ir uolus Sandaros rėmėjas visuose jos reikaluose. 25-toji kuopa didžiulioji turėdama savo tarpe toki sumanų, pasiūventus ir energingą veikėją. Budamas kuopos pirmininku, beabejo, šis žmogus dar daugiau pasidarys savo kuopos ir Sandaros labui.

Vice-pirmininku buvo išrinktas p. F. Suolis. Tai antrąs nors tylus, bet rimtas ir nenuilstantis visuomenės veikėjas. Protokolų raštininku asilik tas pats butent A. Vaičaitis kuriam Sandara yra arčiausiai prie širdies, nes ji stoja už lai svą, nepriklausomą ir demokratinę Lietuvą su sostine Vilniūm ir už palaikymą lietuviškumo Amerikoje.

Išdininku pasiliko p-nia Linchester. Finansų raštininkas pasiliko p-lė Vanda Micevičiūtė. Tai dvi jaunos Amerikoje augusios, lietuviškos kurios laiko sau už garbę priklaustyti prie Sandaros ir darbutis jos labai, nes priklausydamos prie Sandaros ir dirbdamos jai, kiekvienas lietuvišvė tuo pačiu laiku prisideda prie to kilnaus darbo, t.y. neleidimo ištautėti čia augusiam lietuvių jaunimui.

Kaip yra gražu ir malonu, kuomet išgirsti čia augusį jaunimą kalbant gražia lietuvių kalba, bei šokant lietuviškus šokius. Šitos dvi lietuviškos įrodo, kad nei Amerikos išauklėjimas, nei mokykla nei draugavimąsi su kitataučiais negali užmušti tėvynės meilės jausmą, kuris liepsnodamas persimetą iš tėvų į vaikus.

Iš idoutų 25-tos kuopos, senosios valdybos raportų pasirodė kad kuopa papaugo beveik visigubai per praėjusius metus. Taigi finansiniu žvilgsniu ši kuopa yra geriausiai stovyje. Tuo įvykiu reikia tikrai pasidžiaugti, nes tas įrodo, kad buvusioji kuopos

valdyba buvo veikli ir kad Sandara turi pastikėjimo tarp lietuvių ir yra jų mylima.

Iš naujosios valdybos sąstato matyti, kad ji susideda iš darbščių ir energingų veikėjų ir jeigu žmonės taip uoliai ją remia tai tikimasi, kad 25-toji kuopa gerokai sustiprės per šiuos metus. Naujoji valdyba kreipiasi į savo kuopos narius, taigi į plačiąja visuomenę, kad jie padirbtų Sandarai labiau. Už tai ji, budama Amerikos lietuvių tautinio susipratimo sargyboje, bus jumi labai dėkinga.

—Sekretorius.

## Pijanistas M. Yozavitas su Beathoveno Konservatorija

Gerai žinomas pajanistas ir širutės choro vedėjas prisidėjo prie Beathoveno Konservatorijos mokytojų, kur duos piano lekcijas studentams.

Beathoveno Konservatorija, kurios vedėju yra žinomas muzikas ir kompozitorius p. A. Pocius, savo rimtu darbu pritraukė visus geriausius mokytojus, kur studentai gauna ikrai gerą mokslą muzikoje. Dabar mokytojų tarpe randami šios ypatos: pijano, Pocius Yozavitas ir Gaubis, smuiko, Julu Raben-Micevičienė; čelo, L. Spring Holmes; dainavimo, Edžiškiute ir p. Barker; įvairių pučiamų instrumentų, Grušas f.—S.

## "Draugo" Koncertas

Katalikai pasikvietė staciatikius talkon, kurie sutraukė publiką.

Pereitą sekmadienio vakarą, Lietuvių Auditorijoje įvyko "Draugo" koncertas į kurį buvo pakviestas staciatikių-ukrainiečių choras, kuris išvylė tris trečdalius programos. Kita dalį p. Sabonis, aristas Justas Kudirka, p-nios, Janušauskienė ir Rakauskienė, Janušauskienė ir Rakauskienė r p-lė Palionytė, gana gabi pijanistė.

Stebėtina yra tas, kad Draugas skelbia lietuviybę, tačiau savo koncertą nepakvietė nei Vyčių choro, kad bent savo himnų sudainuotų. Deje "Draugo" redaktoriūs pranešė, kad publika nesisitebėtų kodėl lietuvių choro nėra. "Esą del tam tikrų priežasčių, negalėjo būti, o girdi mes pakvietėm ukrainų" todėl, kad penki išimtai metų atgal, ukrainiečiai su lietuvišiais gerai sugyveno, o dabar girdi Ukrainai neturi savo laisvės, nes

dalį valdo bolševikai, o kita pusė lenkai ir esą pasaulis turi būti prakeiktas, jeigu jie laisvės negaus. Tai ve kodėl, esą, mes pakvietėm šį chorą. Jeigu Budrikas nugirdo šį re-daktoriaus pareiškimą, tai aš pilnai tikiu, kad jis per radio melagium pavadinis, nes tikra priežastis tai štai kodėl: Vyčių choras ir Vargomininkų choras ir tuli artistai atsisakė, todėl kad "Draugas" jokio atlyginimo nežadėjo teikti, o vien tik laikraštyje pagirti ir po programai kopustais pavaisinti. Antra priežastis, tai bizniškas išrokavimas — pa-traukimui publikos.

P. Šimutis kalbėjo ir jis yra ištisų neblogas kalbėtojas. Jis žino savo katalikus taip gerai ir todėl jam lengva ap-lodismentų išgauti, bet ką jis kalba tai jau čia visai kitas klausimas. Daleiskim, esą Lietuva todėl tapo laisva, kad ten yra tikyba (?) "Tell a lotter joke Mr. Šimutis."

Programas buvo, tečiaus viskas buvo apversta aukštyn kojom. Taigi p. Šimutis turėjo aiškinti. Gerai pasirodė, kaip visuomet, Kastas Sabonis, kuris jeigu kortina nebutų užsileidus, tai da ir dabar dainuotų. Jį publika taip pamėgo, kad negalėjo atsigerėti. Jam puikų akompanimentą su-

teikė p-lė Sylvija Sabonytė, jo dukrelė, kuri yra jauna ir gera pijanistė. Artistas Kudirka pasirodė gerai ir ponia Rakauskienė, apie kurią kitu atveju pakalbėsiu kaip daugiau nugirsim, lietuvių dainas labai gražiai interpretavo ir artistinio takto jai ant scenos netrūksta —M. R.

## Gautas Atsakymas iš Tautų Sąjungos

Amerikos Lietuvių Chamber of Commerce prezidentas Joseph J. Elias gavo iš Tautų Sąjungos Sekretoriato sekancio turinio laiško: "Registry No. 1a-781-173

The registry of the Secretariat of the League of Nations has the honour to acknowledge the receipt of Mr. Joseph Elias's communication dated 19 in January, 1931.

Geneva, the 21st of January, 1931.

League of Nations. Tai yra atsakymas į pasiųstą Tautų Sąjungai protesto rezoliuciją prieš lenkus ir vokiečius.

## Garsinkitės "SANDAROJE"

Phone Boulevard 2035 "Sveikinkit su Gėlėmis" **Urba Flower Shoppe** Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvinė Bukietai. Specializuojame laidotuviams Gėlėmis, 3324 So. Auburn Ave.

## LOVEIKIS Kviekininkas

NUSKINTOS KVIETKOS Pristatome į visas miesto dalis Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikai. 3316 S. Halsted St., Chicago Phone Boulevard 7314

## DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 West 35th St. kampa Halsted St. Valandos nuo 10—4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis nuo 10 iki 12.

## J. W. ZACHAREWICZ Real Estate, Insurance and Loans

903 West 33rd Street CHICAGO, ILL.

## Universal Restaurant

Skanus Valgymai Kepta Vištiena 750 W. 31st St. Netoli Halsted Street A. A. NORKUS Sav

## GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas **J.F. Eudeikis Komp.** PAGRABŲ VEDEJAI Didysis Ofisas 4605-07 S. Hermitage Ave. Tel. Yards 1741 ir 1742 SKYRIUS 4447 South Fairfield Avenue Tel. Lafayette 0727 SKYRIUS 1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill. Tel. Cicero 3794 SKYRIUS 3201 Auburn Avenue Tel. Boulevard 3201

**I-MI MORGICIAI** Kas norite paskolinti pinigų ant pirmų morgicijų, ant nejudamos nuosavybės, mokamus kas mėnesį—nuo 1 iki 5 metų, mokant tik 6% į metus, kreipkitės į Vytauto Building and Loan arba pas John J. Zolp. **Vytauto Building & Loan Association** **John J. Zolp** 4559 So. Paulina St. Tel. Yards 0145

**J. PAWLOWICZ, A. L. J. F. RADZIUS** Pigičiausias Lietuvis Graborius Chicagoje



Laidotuviuose patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti: todėl kad jis priklauso prie grabų išdirbytės. Ofisas: 668 West 18th Street, Telephone Canal 6174 Skyrius: 3238 So. Halsted St., Telephone Victory 4088

Tel Yards 1138 **Stanley P. Mažeika** LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams. 3319 Auburn Av. Chicago

Phone Boulevard 5203 **I. J. ZOLP** Graborius

Privatiškas Ambulansas. Automobilių patarnavimas visokiuose reikaluose dieną ir naktį 1646 West 46th Street Chicago, Ill.

Tel. Commodore 1270 **W. ADAMOVIČIA** LIETUVIS GRABORIUS Pirmos Klėsės Balsamuotojas ir Pigičiausias Graborius visoje Chicagoje. Patarnauja dieną ir naktį.

**S. D. LACHAVICZ** LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS Patarnauja laidotuviuose kuopigijaušiai. Reikale meldžiui atsiskauti, o mano darbu busite užgandinti. 2314 West 23rd Place Tel. Roosevelt 2515 ir 2516 SKYRIUS: 1439 So. 49th Court, Cicero, Ill. Telephone Cicero 5927

**J. LULEVIČIUS** Graborius ir Balsamuotojas 3103 So. Halsted St. Chicago Telephone Victory 1115

Patarnauja laidotuviuose visose miesto dalyse. Moderniška koplyčia veltai. **ADVOKATAI** **A. A. ŠLAKIS** ADVOKATAS Ofisas vidurmiesty Room 1502 **CHICAGO TEMPLE BLDG.** 77 West Washington Street Corner Washington and Clark Sts. Ofiso Tel. Central 2978 Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460 **LEONAS S. MIKELONIS** ADVOKATAS 10 South LaSalle Street Vakaris nuo 6 iki 9 valandni 3315 South Halsted Street Telephone Boulevard 3697

**PAUL M. ADOMAITIS** ADVOKATAS Ofisas vidurmiestyje Room 2414 **One North La Salle Building** One North La Salle Street (Cor. La Salle and Madison Sts.) Ofiso Tel.: State 2704; 4412

**ADVOKATAI** **K. GUGIS** ADVOKATAS Miesto Ofisas 127 N. Dearborn St., Room 1111 Telefonas Central 4411 Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų **GYVENIMO VIETA** 3323 So. Halsted St. Tel. Boulevard 1310 Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvėrgą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

**A. A. OLIS** ADVOKATAS 11 So. LaSalle St., Room 2001 Telephone Randolph 0331—0332 Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak. 1241 South Halsted Street Telephone Victory 0562 7—9 v. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios

**John Kuchinkas** LIETUVIS ADVOKATAS 2221 West 22nd Street Arti Leavitt Street Telefonas Canal 2552 Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6 vak.

**DAKTARAI** Telefonas Boulevard 9635 **Dr. P. Ovitsky** DENTISTAS 4729 So. Ashland Avenue Netoli 47tos gatvės Ofiso Valandos: 9:30 iki 12:00 ryte 2:00 iki 5:00 po pietų 7:00 iki 9:00 vakare.

Telefonas Grovehill 3262 **DR. A. G. RAKAUSKAS** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2433 W. Marquette Road Ofiso Valandos Nuo 9—12 val. ryto. Nuo 2—5 val. ir nuo 7—9 val. vakare. Seredomis nuo 9—12 val. ryto. Nedėliomis pagal sutartį.

**Dr. J. J. Kowarskas** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2403 West 63rd St., Suite 3. Phone Prospect 1028 Rez. 2359 So. Leavitt Street Phone Canal 2330 Ofiso val.: 2 iki 4 ir 7 iki 9. Nedėliomis pagal sutartį.

**A. L. Davidonis, M.D.** 4910 S. Michigan Ave. Tel. Kenwood 5107 VALANDOS: nuo 9 iki 11 valandai ryte; nuo 6 iki 8 valandai vakare apart šventadienio ir ketvirtadienio.

Phone Boulevard 7042 **DR. C. Z. VEZELIS** DENTISTAS 4645 South Ashland Avenue Virš Marshfield Drug Store Arti 47th Street

Tel. Victory 3687 **DR. J. P. POŠKA** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofisas 3133 South Halsted Street Valandos: Nuo 9 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. v., apart antradienio ir šeštadienio. Res.: 6504 South Artesian Avenue Phone Hemlock 2374 Valandos: nuo 3 iki 6 po pietų, antrad. ir šeštad. nuo 3 iki 9 v. v.

Phone Pullman 8484 **DR. J. ETERNO** PHYSICIAN AND SURGEON Office Hours: 8 to 9 A. M. 1 to 3; 6 to 8 P. M. Sunday 9 to 11 A. M. 240 E. 115th St. Chicago, Ill.

Tel. Republic 2236—Hemlock 2010 **DR. K. DRANGELIS** DENTISTAS 2417 West 63rd Street (arti Western Ave.)

Tel. Drexel 6323 **Dr. S. Zmuidzinis** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4740 Dorchester Ave. CHICAGO, ILL. Valandos: nuo 8 iki 10 ryte ir nuo 6 iki 8 vakare.

**DR. J. A. PAUKŠTYS** DENTISTAS—X-RAY Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedėliomis pagal sutartį. Telefonai: Ofiso—Lafayette 5820 Namų—Grovehill 2940 4193 Archer Ave. Chicago, Ill.

Phone Canal 6222 **DR. S. BIEŽIS** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street (Cor. Leavitt St.) Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v. Nedėliomis nuo 10 iki 12 ryta. Rez.: 6640 S. Maplewood Ave. Tel. Republic 7868

**DR. P. Z. ZALATORIS** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofiso Valandos: 10:30 iki 12 v. rytinis 1 iki 3 val po pietų 6 iki 9 val vakarais. Pėkmadieniais: 9 iki 12 v. rytinis Ofisas: 1821 So. Halsted Street Telefonas Canal 0257 Rezidencija: 6600 So. Artesian Avenue Telefonas Prospect 6659

**DR. M. T. STRIKOL'IS** Gydytojas ir Chirurgas Ofisai: 4601 South Ashland Avenue Tel. Boulevard 7820 Valandos: 6 iki 8 vakare 2423 West Marquette Road Tel. Prospect 1930 Valandos: 2 iki 4 po pietų Nedėliomis tik pagal sutartį. Rezidencija: 6641 South Albany Avenue Tel. Prospect 1930

Ofiso: Tel. Virginia 0036 Rez.: Tel. Van Buren 5858 **DR. T. DUNDULIS** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4142 Archer Ave., Chicago. Val.: nuo 11 ryto iki 1 po pietų Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. vak. Nedėliomis nuo 10 iki 12 v. ryto.

**DR. A. J. KARALIUS** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3147 South Halsted Street Tel. Calumet 3294 Ofiso valandos: nuo 9 iki 12 v. dienos ir nuo 2 iki 9 val. vakare.

**A. MONTVID, M. D.** 1579 Milwaukee Ave., Room 209 Kampa North Ave ir Damen Ave. Val.: 1—3 v. po pietų ir 6—8 v. v. Telephone Brunswick 4983 Namų Telef. Brunswick 0597 Ultra-violetinė šviesa ir diathermia

**DR. A. J. BERTASH** 3464 South Halsted Street Ofiso valandos: nuo 1 iki 3 p. p. ir nuo 6 iki 8 v. v. Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

Phone Victory 7188 **DR. M. ZILVITIS** DENTISTAS 3243 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

Phone Victory 2514 **DR. S. NAIKELIS** Gydytojas ir Chirurgas Valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8:30 Nedėliomis pagal sutartį 3252 South Halsted Street

Phone Victory 2514 **DR. A. J. ZIMONTAS** SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS 3252 South Halsted Street

Phone Canal 2118. Ofiso valandos nuo 6 iki 8 v. vak. **DR. A. L. YUSKA** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1900 So. Halsted Street

Ofiso valandos nuo 6 iki 8 v. vak. **DR. A. L. YUSKA** GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4193 Archer Avenue Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų. Norintieji matyti prieš piet. pašaukite telefonu Phone Lafayette 0098

**A. F. CZESNA** Turkiškos, Rusiškos ir Sierinės Vanos, Elektriniai Treatmentai ir Masažai. Ultra Violet Ray. Su mūsų naujausios mados įrankiais mes duodame penkiolika skirtingų treatmentų, kurie gelbsti daugelyj ligų, kaip Lumbago, Rheumatizmo, Sciatica, Paralysis, ir t. t. Atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 1 val. ryto. Nedėliomis iki 2 val. po piet. Antradieniais tik moterims. 1657 West 45th Street Cor. So. Paulina St. Tel. Boulevard 4552

**ADVOKATAI** **A. A. ŠLAKIS** ADVOKATAS Ofisas vidurmiesty Room 1502 **CHICAGO TEMPLE BLDG.** 77 West Washington Street Corner Washington and Clark Sts. Ofiso Tel. Central 2978 Namų Tel. Hyde Park 3395

